

Η ΦΥΣΙΣ
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ
 ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ   ΦΥΣΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ
 ΚΑΛΟΤΕΧΝΙΑ   ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'-ΤΟΜΟΣ Γ'-ΕΤΟΣ 20   ΔΙΕΥΘ. ΕΚΔΟΤΗΣ: ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ
 Συνδρομή Ἐσωτερικῶν δρ. 16   ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Σωκράτους δρ. 2 καὶ
 Συνδρομή Ἐξωτερικῶν φρ. 20   Ἐναντὶ Ἐπ. Οἰκονομ. καὶ Ναυτικῶν

ΠΕΡΙΕΡΓΟΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Ἐν καὶ μόνον βλέμμα ἐπιπόλαιον ἀρκεῖ νὰ δείξῃ ἡμῖν, πόσον ἐκτάκτως διάφορος εἶναι ἡ πρὸς τὰ πρόσω κινήσις τῶν ζώων. Ὅποια πληθὺς μορφῶν κινήσεως τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὸ εἶδος αὐτῆς, ὅσον καὶ τὴν ταχύτητα καὶ τὴν διάρκειαν ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ καλπασμοῦ ἑνὸς ἀγρίου ἵππου ἐπὶ ἀναπεπταμένου πεδίου, μιᾶς χαριέντως τρεχούσης γαζέλλας, μιᾶς στιγμιαίας ἀναρριχίσεως ἐπὶ δένδρου ἑνὸς σκιουρού, τῆς ταχείας πτήσεως ἀεροβίου τινὸς ζώου, τῆς κινήσεως ἑνὸς κολυμβητοῦ ἰχθύος καὶ τοῦ βραδέος ἐρπύσματος μιᾶς σαύρας, ἑνὸς σκώληκος ἢ ἑνὸς κοχλίου! Γνωρίζομεν ζῶα, ἅτινα μετὰ μικρὰν πορείαν, θέλουσι νὰ ξεκουρασθῶσιν ὀλίγον, καὶ ἄλλα, ἅτινα φαίνονται μὴ αἰσθανόμενα κόπωση. Ἐν μιᾷ νυκτὶ πτηνὰ τινὰ τῶν ἐλῶν τῆς Σιβηρίας διανύουσι τὸ ἀπὸ τῶν βορείων χωρῶν μέχρι τῆς Αἰγύπτου διάστημα, καὶ ἐν μιᾷ πτήσει ὁ χαραδριὸς ἀπὸ τοῦ Λαβραδὸρ φθάσει εἰς Βραζιλίαν, διανύει δηλαδὴ συνεχῶς ἰσπτάμενος, περιοχὴν 450 μοιρῶν πλάτους. Αἱ Διομήδεια καὶ αἱ Κλυδονωχαρίδες ἀκούραστοι διατρέχουσι τὴν ἀέριον αὐτῶν περιοχὴν καὶ σπανιώτατα βλέπει τις ταύτας νὰ λαμβάνωσι μικρὰν ἀνάπυξιν.

Τοιούτους δὲ διαφόρους τύπους πρὸς τὰ πρόσω κινήσεως δεικνύουσιν ἡμῖν οὐ μόνον τὰ μεγάλα καὶ τελειότερα τοῦ ζωικοῦ βασιλείου ζῶα, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ μικροζωικοῦ κόσμου παρουσιάζουσι κκαταπληκτικὰς διαφορὰς, ὅσον ἀφορᾷ τὸ εἶδος τῶν κινήσεων τῶν. Δύναται τις δ' εὐκόλως νὰ πεισθῇ περὶ ταύτου ἀπλῶς ἂν ἐκ τέλματός τινος ἢ ἔλους ἀποσπάσῃ ἐκ τοῦ βυθοῦ ὑδροβία φυτὰ, καὶ χωρὶς νὰ ἀπομικρύνῃ τὴν προσκεκολλημένην ἰλύν, φέρῃ εἰς εὐρύχωρόν τι, μὲ ὕδωρ πλήρες, ἐνυδρεῖον

(Aquarium) καὶ ἔπειτα, ἀφοῦ ἡ κατ' ἀρχὰς παρρηθησομένη θύλωσις τοῦ ὕδατος ἐκλείψῃ, καὶ ἡ ἰλύς ἀποτεθῇ εἰς τὸν πυθμὲνα καὶ φυτὰ καὶ ζῶα εἰς τὴν νέαν των θέσιν εὐρεθῶσι, παρατηρήσῃ εἰς τὴν μικρὰν ταύτην λίμνην, φωτίζων ταύτην ἀπὸ τοῦ ἀντιθέτου μέρους κελῶς. Δύναται τότε εὐκόλως νὰ ἴδῃ τὰς κινήσεις τῶν ἐλαχίστων κατὰ ἑκατομύρια ἐμφανιζομένων ζωαρίων. Πόσαι διαφορώτατοι ζωῆ καὶ ὑπάρξεις κινουῦνται καὶ περιστρέφονται τῆδε κακεῖσε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν! Ἐκεῖ ἀναρριχῶνται μεγάλοι καὶ μικροὶ γυμνοὶ κοχλῆαι ἐπὶ τοῦ λεῖου ὑαλίνου τοιχώματος, σύρονται ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος ὀριζοντίως ἐπὶ

ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΕΛΕΦΑΣ

τινας στιγμάς και είτα αίφνηδώς προς τὰ κάτω καταπίπτουσιν. Ἐκεῖ πλατύς τις σκώληξ μαστιγῶν εἰς ὠρείας κυματοειδῆς γραμμῆς τὸ ὕδωρ. Μετὰ ταχεῖας κινήσεις ἄνω καὶ κάτω, δεξιά καὶ ἀριστερά, ἰσχυρῶς κωπηλατοῦντες περιφέρονται μεγάλοι καὶ μικροί, φαιοὶ καὶ μέλανες ὑδροκάνθαροι. Ἀκκμάτως σκιρτῶσαι ἀνέρχονται μετὰ βραδείας προωστικῆς κινήσεως κίτταφαι (εἶδος τι φύλλων θαλάσσης). Ἐπίσης καὶ αἱ ἐκ τῶν ἐν τοῖς κήποις κήδων τοῦ ὕδατος γνωσταὶ ἡμῖν νύμφαι τῶν ἐμπίδων δὲν λείπουσι, αἵτινες κρεμῶσαι τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, ἀστραπικῶς κατακρημνίζονται εἰς τὴν ἐλαχίστην ταραχὴν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος. Ἐκατοντάδες ἕκτινος εἶδους σκωλήκων φερόντων τὸ ὄνομα Turbellaria, μετὰ τὸ ἐν μέρος τοῦ σώματός των ἐμπεπηγμένον εἰς τὴν ἰλὺν, κινούνται καὶ ὀφιοειδῶς κινουσι τὸ ἄλλο μέρος, συναγωνιζόμενοι μεταξὺ των εἰς ταχυτάτας τοικύτας κυματοειδῆς κινήσεις. Ἐν τῇ ἰλύι συνωθοῦνται ἐπίσης παντός εἶδους ὑδροβία ζῶα, γίγαντες ἀπέναντι τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐλαχίστων ἄλλων ζῶων ἐνός τοιούτου μικροῦ τέλματος, αἱ νύμφαι τῶν ἐφημέρων, τῶν ὑδροσταθμυλλίδων, παμφάγα, ἀρπακτικὰ ζῶα. Χιλιᾶδες ἐκ τῶν μύλις ὄρατων πρωτοζῶων συνωθοῦνται κατὰ πυκνὸς τολύπας καὶ στροβιλίζονται τῆδε κκεῖσε. Ἐδῶ δὲ καὶ ἐκεῖ εἰς τὰ τοιχώματα τῆς ὑάλου βλέπομεν ἐλαχίστα ὄμοια πρὸς ἀνθη, κρεκτόγροα ἢ πρακινόφαια προεξέχοντα σημεῖα. Εἶναι ἡ ὕδρα τῶν γλυκέων ὑδάτων, ἣτις νῦν ἐκτείνει τοὺς συλληπτήριους αὐτῆς βραχίονας, ἵνα τὴν τροφήν αὐτῆς συλλάβῃ. Προσκολλᾷ νῦν εἰς ἄλλο μέρος τούτους, τὸ σῶμα ἐλευθεροῦται ἀπὸ τοῦ ὑαλίνου τοίχου, κίωρεῖται καὶ εἶτα προσκολλᾷται εἰς ἄλλο μέρος· τότε δ' αἱ βραχίονες ἐλευθεροῦνται καὶ ἐκτείνονται πάλιν εἰς ἄλλο μέρος, ἵνα ζητήσωσι νέαν λείαν. Οὕτω δὲν δύναται τις νὰ ἀποσπάσῃ τὸ βλέμμα του ἀπὸ τὴν ἀέννητον ταύτην ζωὴν καὶ κίνησιν, καὶ βλέπει θυγατρῶν πάλιν πολλάκις εἰς τὸ ἐν μικρογραφία ἔλος, εἰς τὰς χιλιᾶδας τῶν μικρῶν ζωικῶν τούτων ὑπάρξεων νὰ παρελαύνωσι ποικιλύτταται καὶ διαφορώταται μορφαὶ κινήσεις.

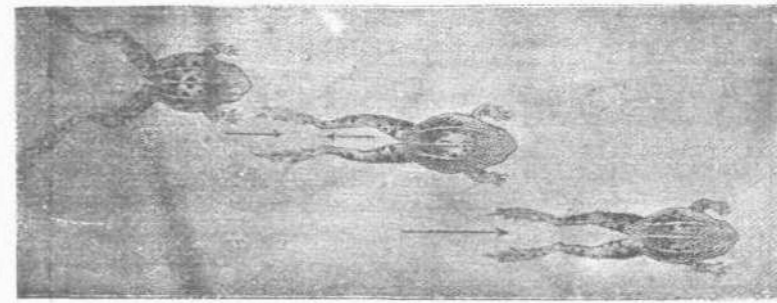
Αἱ κυριώδεις διαφοραὶ εἰς τὸ εἶδος τῆς κινήσεως τῶν ζῶων φαίνονται καλῶς γλωσσικῶς χαρακτηρισμέναι διὰ τῶν κοινῶν ρημάτων: βαδίζειν, τρέχειν, πηδᾶν, ἔρπειν, ἀναρριχθῆναι, πτερυγίζειν, πετᾶν, κολυμβᾶν, βυθίζεσθαι. Τὸ **βαίνειν** (βαθίζειν, πηγαίνειν), κατὰ τὸ ὅποιον ὁ κορμὸς πάντοτε κατὰ τὸ μέλλον ἢ ἦπτον ὑπὲρ τὸ ἔδαφος τηρεῖται, εἶναι τὸ εἶδος τῆς κινήσεως τοῦ μεγαλειότερου ἀριθμοῦ τῶν θηλαστικῶν ζῶων, πολλῶν πτηνῶν καὶ διαφόρων κατωτέρων ζῶων. Ὅπου κατὰ τὴν πρὸς τὰ πρόσω κίνησιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ καὶ ἀποκλειστικῶς χρησιμοποιοῦνται τὰ ὀπίσθια ἄκρα, ἐκ-

φράζεται τότε ἡ κίνησις διὰ τοῦ **πηδᾶν**, ὡς τοῦτο συμβαίνει εἰς τινὰ εἶδη μυῶν, εἰς τὰ Καγκουρώ, βατράχους, ἀκρίδας καὶ ἄλλα ζῶα. Ἄν τὰ ζῶα κινῶνται, οὐχὶ κατὰ μήκος τοῦ ἐπιπέδου ἐδάφους, ἀλλὰ ὡς οἱ πίθηκοι, οἱ ἡμιπίθηκοι, τὰ ἀναρρηχθῆναι πτηνά, διάφορα μικρὰ ζῶα, καὶ ἔντομά τινα ἐπὶ δένδρων, βράχων, τοίχων καὶ οὕτω καθεστῆς, τότε λέγομεν ὅτι **ἀναρριχῶνται**, ἐκτελοῦσι δηλαδὴ εἶδος κινήσεως, καθ' ὃ χρησιμοποιοῦνται οὐ μόνον τὰ ἄκρα, ἀλλὰ καὶ ἡ οὐρά, ὡς παραδ. χάριν παρὰ τοῖς πίθηκοις τοῦ νέου κόσμου, τοῖς ψιττακοῖς, καθὼς πρὸς τούτοις καὶ αἱ πλευραὶ (π.χ. εἰς τοὺς ὄφεις), αἵτινες στενωδῶς προσκολλῶνται εἰς τὰς προεξοχὰς τοῦ μέρους, ἐφ' οὗ γίνεται ἡ ἀναρριχθῆσις. Ἄν ἐλλείπωσιν ἐντελῶς οἱ πόδες ἢ ἀδυνατοῦσι νὰ φέρωσι καλῶς τὸν κορμὸν, τότε συνακολουθεῖ τὸ σῶμα κατὰ τὴν πρὸς τὰ πρόσω κίνησιν καὶ ἐφάπτεται τοῦ ἐδάφους μετὰ τὴν κάτω πλευρὰν του· λέγομεν τότε, ὅτι τὰ ζῶα **ἔρπουσιν**, ὡς π. χ. τὰ ἔρπετά, αἱ σκαλαμάνδρα, οἱ κοιλία, αἱ ἀποδες σαύραι. Εἰς τὸν ἀέρα δύναται μόνον ἐκεῖνα τὰ ζῶα νὰ ζῶσι καὶ νὰ διακίνοισιν, ἅτινα δύναται νὰ **πετῶσιν**, ὡς π. χ. τὰ πλείστα πτηνά, αἱ ψυχαί, τὰ διάφορα ἔντομα, ἢ νὰ **πτερυγίζωσιν**, ὡς π. χ. αἱ νυκτερίδες. Τὰ ζῶα τοῦ ὕδατος **κολυμβῶσιν** ἐν τούτοις ὀλίγα ζῶα ὑπάρχουσιν, ἅτινα ἀδυνατοῦσι νὰ κολυμβῶσι ριπτόμενα εἰς τὸ ὕδωρ, ἂν καὶ δὲν εἶναι τοῦτο τὸ στοιχεῖόν των.

Ἄλλὰ βεβαίως προφανῆς καὶ καταληπτὸν εἶναι, ὅτι δὲν ἐξαρκοῦσιν αἱ ἔννοιαι τῶν λέξεων· βαίνειν, ἀναρριχθῆναι, πηδᾶν κτλ., νὰ χαρακτηρίσωσιν ἐπαρκῶς τὰ διάφορα εἶδη τῆς κινήσεως, ἂν ἀπλῶς μόνον λάβωμεν ὑπ' ὄψει καὶ τὴν ταχύτητα τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῆς πρὸς τὰ πρόσω κινήσεως. Ἡ γλῶσσα τότε ἀναγκάζεται, ὅπως ἐκφράσῃ τὴν διαφορὰν τῶν κινήσεων γνωστῶν ζῶων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταχύτητα, νὰ καταφύγῃ εἰς ἄλλας λέξεις καὶ λέγει, τρέχειν, ὄρμα, γωλαίνειν, κυβιστᾶν, κελπάζειν, σπεύδειν, σκιρτᾶν, κλονίζεσθαι, εὐκίνητος ὡς ἱκτίς, βραδυκίνητος ὡς ὁ κοιλίας, ἐλαφρὸς τοῦ πόδα ὡς ἡ γαζέλλα¹.

Ὅπως τὰ διάφορα σωματικὰ ὄργανα ζῶου τινὸς προσαρμύζονται πάντοτε καλλίτερον πρὸς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς καὶ πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ ζῶου τούτου, οὕτω καὶ τὰ ὄργανα τῆς πρὸς τὰ πρόσω κινήσεως πάντοτε εἶναι προσηρμοσμένα περισσώτερον πρὸς τοὺς ὄρους καὶ τὰς σχέσεις τῆς ζωῆς, ἐν οἷς τὸ ζῶον εἶναι ἠναγκασμένον νὰ ζῆσῃ. Δύναται τις δ' εὐκόλως νὰ συμπεράσῃ σχεδὸν πάντοτε καὶ ἀσφαλῶς τὸν τρόπον καὶ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς ζῶου τινός, ἐξετάζων τὴν κατασκευὴν τῶν ἄκρων αὐτοῦ.

¹ Ζῶον χαριέστατον μηρυκαστικόν.

ΠΩΣ ΚΟΛΥΜΒΟΥΝ ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Τὰ διαρκῶς ἐν τῷ ὕδατι ζῶντα ἢ ἐνίοτε καὶ κατὰ καιροὺς καὶ εἰς τὴν ξηρὰν μετακινῶντα ζῶα, κινῶνται πάντοτε **κολυμβῶντα**. Χρησιμοποιοῦσι δὲ διὰ τὴν κολύμβησιν τῶν ὑδροβίων ζῶων τὰ εἰς κολυμβητικὰ ὄργανα μεταβληθέντα ἄκρα αὐτῶν, ὡς καὶ ἄλλα βοηθητικὰ ὄργανα. Ἀφοῦ δ' ὁ λόγος εἶναι περὶ ὑδροβίων ζῶων, βεβαίως σκέπτεται τις κατὰ πρῶτον τὸν ἰχθῦν καὶ δὴ τὰ πτερυγία τούτου. Εἰς τοὺς ἰχθῦς ἀντιστοιχοῦσιν, ἐκεῖ ὅπου εἰς ἄλλα ζῶα σπονδυλωτὰ ἐμφανίζονται τὰ ἐμπρόσθια καὶ τὰ ὀπίσθια ἄκρα, 2 ζεύγη προσκρητήματων εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ σώματος, τὰ **στηθιαῖα** καὶ τὰ **κοιλιακὰ** πτερυγία· ἐνῶ, τὰ κἄθετα εἰς περιττὸν ἀριθμὸν ὄντα, **ὀφθαλμοῦ, οὐραῖον** καὶ **ἐδοαῖον** πτερυγίον θεωροῦνται ὡς μέρη καὶ λείψανα ἐνὸς δερματώδους κτενίου, ὑπὲρ περιέβαλλε ἀρχικῶς τὸν ἰχθῦν, ὅταν ἦτον ἐπιέμβριον. Ἀλλὰ πολὺ θέλομεν σφάλει, ἂν εἰς τὸ ἐρώτημα «μετὰ τί κινεῖται πρὸς τὰ πρόσω ὁ ἰχθῦς;» ἀπαντήσωμεν: «Ὁμοίως ἐννοεῖται, μετὰ τὰ πτερυγία». Ὅντως τὰ πτερυγία τοῦ ἰχθύος παίζουσι κατὰ τὴν πρόσω κίνησιν αὐτοῦ ἐν τῷ ὕδατι ἕνα πάρεργον καὶ δευτερεύον μέρος. Ὁ ἰχθῦς κινεῖται συνεπεῖα τῶν κινήσεων τοῦ σώματος, ἕως τινὰς ἐνεργοῦσι τὰ ἰσχυρὰ πλευρικὰ νεύρα αὐτοῦ. Ἡ κίνησις δ' αὕτη γίνεται ἰσχυροτέρως δι' ἀνυψώσεως καὶ καταβιβάσεως τῶν ἀζυγῶν πτερυγίων. Τὰ κατὰ ζεύγη πτερυγία ἐνεργοῦσι μᾶλλον ὡς πηδάλια. Καμπόντων τῶν δύο πλευρικῶν νεύρων τὸ σῶμα τοῦ ἰχθύος εἰς μίαν καμπύλην σχήματος γαλλικοῦ S, οὕτως ὥστε τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ σώματος καὶ ἡ οὐρά τοῦ ἰχθύος νὰ κάμπτονται συγχρόνως καὶ ἀντιθέτως, κολυμβᾷ ὁ ἰχθῦς πρὸς τὰ ἐμπρός. Θέλει ὁ ἰχθῦς νὰ στρέψῃ δεξιά ἢ ἀριστερά, τότε κάμπτει τὴν οὐρὰν του πρὸς τὸ μέρος ὅπου θέλει νὰ στρέψῃ, καὶ οὐχὶ ὡς τις ἤθελεν υποθέσει πρὸς τὸ ἀντίθετον. Μεγεθύνοντα δὲ τὰ πτερυγία τῆς ἄραως καὶ τῆς οὐρᾶς ἰδίως, τὴν πρὸς τὸ ὕδωρ ἀντίσταμένην ἐπιφάνειαν, ἰσχυροποιοῦσιν ἐτι τὴν ἀντίστασιν καὶ συνεπῶς καὶ τὴν κίνησιν. Τὰ στηθιαῖα καὶ τὰ κοιλιακὰ πτερυγία χρησιμοποιεῖ ὁ ἰχθῦς ὡς κώπας κατὰ τὴν βραδείαν κολύμβησιν, ἐνῶ κατὰ τὴν τα-

χεῖαν πρὸς τὰ πρόσω κολύμβησιν προσκολλᾷ ταῦτα εἰς τὸ σῶμα καὶ ἔχει ἀνάγκην τούτων, ἂν θέλῃ νὰ κολυμβήσῃ πρὸς τὰ ἄνω ἢ πρὸς τὰ κάτω, ἢ νὰ ἐκτελέσῃ ὀπισθοδρομικὴν κίνησιν. Ἄν ὁ ἰχθῦς θέλῃ ἡσυχος νὰ αἰωρηθῆται ἢ καὶ νὰ ἀκινήτῃ, τότε ἀνοίγονται τὰ στηθιαῖα πτερυγία καὶ ἐκτείνονται τοποθετούμενα οὕτως ὥστε νὰ συναντῶσι πλαγίως τὸ ἔδαμα

τοῦ ὕδατος, ὑπὲρ ἐκ τῶν βραγχιακῶν σχισμῶν ἐξέρχεται καὶ ὑπὲρ τὸν ἰχθῦν πρὸς τὰ πρόσω θὰ ἔρρεν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν κίνησιν τοῦ ἰχθύος δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψει καὶ ἐν ἄλλο ἐπι ὄργανον, ἡ **νηκτικὴ** λεγομένη **κύστις**. Εἶναι δ' αὕτη, εἰς σάκκος μικρὸς ὑπὸ τὴν σπονδυλικὴν στήλην κείμενος καὶ ἀποτελούμενος ἐξ ἐλαστικοῦ δέρματος διατρεχομένου ὑπὸ λεπτοτάτων νευρικῶν ἰνῶν καὶ φλεβιδίων· περιέχει ἀέρα καὶ δύναται τῇ ἐνεργείᾳ τῶν νεύρων τοῦ ἰχθύος αὐθιχρῶς νὰ εὐρύνηται ἢ καὶ νὰ σμικρύνηται. Διὰ τῆς νηκτικῆς ταύτης κύστεως δύναται ὁ ἰχθῦς, οὐ τὸ εἰδικὸν βῆρος εἶναι σχεδὸν ἴσον πρὸς τὸ τοῦ ὕδατος, νὰ καθίσταται βρῦτερος ἢ ἐλαφρότερος. Συστέλλεται ἢ νηκτικὴ κύστις, καθίσταται ὁ ἰχθῦς βρῦτερος καὶ καταβυθίζεται: διαστέλλεται αὕτη, ἐλαττοῦται τότε τὸ εἰδικὸν βῆρος τοῦ ἰχθύος καὶ ἀνέρχεται: συστέλλεται μόνον τὸ ἐμπροσθεν μέρος ταύτης, τότε καθίσταται τὸ ὀπίσθιον μέρος τοῦ ἰχθύος, ἕνεκα τῆς συμπίεσεως τοῦ ἀέρος εἰς τὸ ὀπίσθεν τῆς κύστεως ἐλαφρότερον καὶ διευθύνεται εἰς τὰ ἄνω, ἐνῶ, ἂν τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς κύστεως συμπίεσθῃ, καθίσταται τὸ ἐμπρόσθιον μέρος ἐλαφρότερον καὶ διευθύνεται τοῦτο νῦν πρὸς τὰ ἄνω. Ἡδὴ ὁ Moreau (1876) καὶ πρὸ 6 ἐτῶν ὁ Jäger κατέδειξαν, ὅτι ὁ βαθμὸς εἰς ὃν εὐρίσκεται πεπληρωμένη ἢ νηκτικὴ κύστις ἰχθύος τινός, καθιστᾷ αὐτῷ δυνατόν ἐπὶ ἐλαχίστην δαπάνη δυνάμεως ἐκ τῶν νεύρων του νὰ μετεωρίζηται εἰς ὠρισμένον στρώμα ὕδατος, καὶ ὅτι ὁ βαθμὸς οὗτος τῆς πληρώσεως δὲν δύναται νὰ ὑποστῇ μεταβολὰς ὅσον τῇ συνεργασίᾳ τῶν νεύρων, ὅσον διὰ τῆς ἐκκρίσεως. Ὁ ζυγόνου εἰς τὸν γῶρον τῆς κύστεως ἢ ἀντιστροφῶς διὰ τῆς ἀπορροφῆσεως τούτου. Τοῦτο ἐπεβεβαιώθη διὰ τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν τοῦ S. Baglioni, ὅστις ἀφ' ἐνός μὲν κατέδειξε τὴν ὑδροστατικὴν λειτουργίαν καὶ σχέσιν τῆς κύστεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνεκάλυψε, ὅτι αὕτη εἶναι φυσιολογικῶς ὄργανον αἰσθητικόν, τὸ ὅποιον προκαλεῖ, ἂν ὁ ἰχθῦς ἐνεργητικῶς ἢ παθητικῶς περιπλανηθῇ εἰς ὕδατα βρῦτατα, κινήσεις ἀνακλαστικῆς διὰ νευρικῆς ὁδοῦ καὶ οὕτω ὁ ἰχθῦς ἐπικινεῖται εἰς τὸ δι' αὐτὸν κατὰλληλον στρώμα τοῦ ὕδατος.

Ἄλλα πολλοὶ ἰχθύες δὲν ἔχουσι τὸ βοηθητικὸν τοῦτο ὄργανον, καὶ ὡς ἐκ τούτου παρ' αὐτοῖς συντρέγουσι διὰ τὴν ἐν τῷ ὕδατι ἀνάβασιν ἢ κατάβασιν μόνον τὰ στηθαία καὶ τὰ κοιλιακὰ πτερύγια, ἢ καὶ ἐνίοτε ἡ σπονδυλικὴ στήλη, ὡς π. χ. εἰς τὰ σελάχια, δύναται νὰ κίμπηται οὐ μόνον πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἄνω καὶ κάτω καὶ οὕτω ἐνεργῶς συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάβασιν καὶ κατάβασιν τοῦ ἰχθύος.

Ἄλλ' ἐν τῷ κόσμῳ τῶν σπονδυλωτῶν ζώων, δὲν εἶναι μόνον οἱ ἰχθύες προσηρμοσμένοι πρὸς τὴν ἐν τῷ ὕδατι ζωὴν. Γνωρίζομεν ἐπίσης θηλαστικὰ ζῶα, πτηνὰ, ἕρπετά καὶ ἀμφίβια, ἅτινα τελείως ὑδρόβια ζῶα εἶναι καὶ κινουῦνται τούτου ἕνεκα κολυμβῶντα.

Τοῦτο συμβαίνει παρὰ τοῖς θηλαστικοῖς ζώοις ὅλως ἰδιαιτέρως εἰς τὰς φαλαίνας, τοὺς γίγαντας τοῦ σημερινοῦ ζωικοῦ κόσμου, αἵτινες ἐν τῇ προσαρμογῇ των πρὸς τὴν ὑδρόβιον ζωὴν, τόσῳ πλησιάζουσι πρὸς τὴν ἰχθυοειδῆ μορφήν καὶ κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σκελετοῦ των, ὡς καὶ τὴν ἐν γένει μορφήν τοῦ σώματός των, ὥστε ὁ ἀνεπιστήμων ἄνθρωπος νομίζει, ὅτι ἰχθύες εἶναι. Ἐκ τῶν ὀπισθίων ἄκρων εὐρίσκονται μόνον λείψανά τινά τῆς λεκάνης, εἰς εἶδος δέ τι φαλαίνης εὐρίσκονται καὶ λείψανα τοῦ μηροῦ καὶ τῆς κνήμης. Εἰς τὰ ἐμπρόσθια ἄκρα εὐρίσκομεν, ἀκινήτως μετ' ἀλλήλων συνδεδεμένα, βραχέα ὀστέα τοῦ βραχίονος, πήχειος καὶ τῆς χειρός, ἅτινα εἶδος κώπης σχηματίζουσι. Ἐξωτερικῶς βλέπει τις τὰ βραχέα, ἔξωθεν ὡς ἀναρθρα κοπηλατικὰ πτερύγια ἐμφανιζόμενα, ἐμπρόσθια ἄρθρα. Τὸ δ' οὐραϊὸν μέρος σχηματίζει ἐν ὀριζοντίῳ ἰστάμενον δερμάτινον πτερύγιον.

Καὶ τὰ πτερυγιοπόδα ἐπίσης, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκουσιν ὁ θαλάσσιος ἐλέφας, ἡ θαλασσία ἄρκτος, καὶ διάφορα ἄλλα φώκια, προσαρμόζονται πρὸς τὴν ἐν ὕδασι ζωὴν διὰ τοῦ ἀτρακτοειδοῦς καὶ ἐπιμεμηκυσμένου σώματός των καὶ ἔχουσι 4 πόδας ἐν εἶδει πτερυγίων, ὧν οἱ 5 δάκτυλοι εἶναι ἠνωμένοι διὰ κολυμβητικῆς μεμβράνης. Κατὰ τὴν κολύμβησιν προσκολλῶσι σχεδὸν εἰς τὸ σῶμα τὰ ζῶα ταῦτα τὰ ἐμπρόσθια αὐτῶν ἄκρα καὶ τὰ χρησιμοποιοῦσι μόνον ὡς πηδάλια πρὸς ἐκτέλεσιν πλευρικῶν κινήσεων, ἐνῶ τὰ πρὸς τὰ ὀπισθεν διευθυνομένα ὀπίσθια ἄκρα χρησιμοποιοῦνται

ΠΤΗΝΟΔΥΤΑΙ ΚΟΛΥΜΒΩΝΤΕΣ

ὡς καθ' αὐτὸ κῶπαι κατὰ τὴν πρὸς τα πρῶτα κινήσιν.

Ἀλλαγῶν δὲ θὰ ἴδωμεν, πῶς τὰ ἐμπρόσθια καθὼς καὶ τὰ ὀπίσθια ἄκρα δύνανται καὶ πρὸς τὰ ἐμπρὸς νὰ στραφῶσι καὶ νὰ χρησιμοποιῶνται διὰ τὴν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς κινήσιν τοῦ ζώου. Ἐπίσης συναντῶμεν καὶ εἰς ἄλλην τάξιν τῶν θηλαστικῶν ζώων μορφάς, αἵτινες τὰς φαλαίνας ὑπενθυμίζουσι, εἰς τὰς Σεισηνας δηλ. εἰς ἃς ἀνήκουσι τὸ ἀμερικανικὸν Manati καὶ ἡ περιφήμος, νεωστὶ ἀνακαλυφθεῖσα καὶ μέλλουσα ἐνωρὶς νὰ ἐκλείψῃ θαλασσία ἀγέλας. Ὡς εἰς τὰς φαλαίνας, οὕτω καὶ εἰς τὰ ζῶα ταῦτα τὸ σῶμά των εἶναι ἀτρακτοειδές καὶ εἰς τὸ τέλος ἀπολήγει εἰς ἀρκούντως εὐρὺ ὀριζόντιον δερμάτινον πτερύγιον. Ἐκ τῶν ὀπισθίων ἄκρων τῶν ἄλλων θηλαστικῶν ζώων εὐρίσκονται εἰς τὰ ζῶα ταῦτα μόνον λείψανα τῆς λεκάνης· τὰ δ' ἐμπρόσθια ἄκρα φαίνονται, ὡς πτερύγια, ἅτινα εἶναι κινήτὰ κατὰ τὴν ἄρθρωσιν τοῦ ἀγκῶνος καὶ δεικνύουσι τὰς χεῖρας πενταδακτύλους.

Ἐκτὸς τῶν ὅλως ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν ὑδρόβιον ζωὴν προσηρμοσμένων θηλαστικῶν τούτων ζώων, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ἔτι, ἅτινα ζῶσι καὶ ἐν τῷ ὕδατι· οὕτω π. χ. αἱ ἐνυδρίδες, οἱ κάστορες καλλίτερον μᾶλλον κολυμβῶσιν ἢ βαδίζουσιν.

Πολυκρήμους μορφὰς ζώων προσηρμοσμένων πρὸς τὴν ἐν ὕδατι ζωὴν καὶ τὴν διὰ κολυμβήσεως κινήσιν εὐρίσκομεν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν πτηνῶν. Καὶ δύναται τις κατὰ πρῶτον νὰ ἀναμνησθῇ τῶν γηνῶν, νησσῶν, κύκνων κτλ., ἅτινα καὶ εἰς τὰς χώρας μας εὐρίσκονται, καὶ χαρακτηρίζονται ὡς ἔξοχοι κολυμβηταί, ἕνεκα τῶν κολυμβητικῶν αὐτῶν ποδῶν. Ἀκόμη καλ-

λίτερον ἔμως φαίνεται ἡ προσαρμογὴ πρὸς τὴν ὑδρόβιον ζωὴν παρὰ ταῖς Κολυμβίσιν (κοινῶς Καλοπούτικα), αἵτινες εἶναι ἐν ταῦτῳ κολυμβηταὶ καὶ δύται ἔξοχοι, ὡς καὶ καλλίτερον παρὰ τοῖς μὴ δυναμένοις νὰ ἵπτανται ἀπτηνοδύταις (Pinguinen), ὧν αἱ πτέρυγες μετεβλήθησαν εἰς κοπηλα-

τικὰ πτερύγια, καὶ ὧν οἱ βραχεῖς κολυμβητικοὶ πόδες ἐμφανίζουσι δακτύλους πρὸς τὰ ἐμπρὸς διευθυνομένους. Θὰ ἐπινέλωμεν ἐπὶ τῶν πτηνῶν τούτων πάλιν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὀρθίως βαδίζειν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΣΑΝΤΕΚΛΕΡ ΕΞΗΓΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΑΣΙΑΝΗΝ ΤΟΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΝ ΤΟΥ

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ ΑΛΕΚΤΟΡΟΣ

Ἡ προσδοχὴ καὶ τῶν δύο ἡμισφαιρίων ἀπὸ πολλοῦ στρέφεται πρὸς ἓν θεατρικὸν ἔργον. Ἄλθως δ' ὡς θρίαμβος τῆς λογοτεχνίας, πρωτοφανὴς ἀπὸ τῆς γεννέσεως αὐτῆς, δύναται νὰ θεωρηθῇ, ἀφοῦ τοσαύτην ἐν τῷ κόσμῳ ἀγωνίαν ἐξήγειρε, τόσον ἐνθουσιασμόν καὶ τόσα ἑκατομμύρια πρὸ πάντων. Ἡ κατωτέρω σκηνή, ἣτις προεκάλεσεν ἐπὶ τῆ παραστάσει τοῦ Σαντεκλέρ ἀμετρον ἐνθουσιασμόν, φρενητώδως χειροκροτηθεῖσα, εἶνε, ὡς καὶ οἱ ἀναγνώσταί μας θὰ κρίνωσιν ἀδάμας ὄντως ποιητικὸς. Εἶνε ἡ σκηνή, καθ' ἣν ὁ ὑμνητὴς τοῦ φωτός, ὁ ὑπερῆφανος ἀλέκτωρ, ἐξηγεῖ εἰς τὴν φασιανὴν τὸ ἔργον καὶ τὸν προορισμὸν του, ὅστις εἶνε «νὰ κάμνη τὸν ἥλιον ν' ἀνατέλλῃ».

ΠΡΑΞΙΣ Β'—ΣΚΗΝΗ Γ'

Σαντεκλέρ... Κότταξέ με, Φασιανή, καὶ ἂν εἰμπορῆς, προσπάθησε μόνη σου ν' ἀνακαλύψῃς, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὸν προορισμὸν μου αὐτὸν, τοῦ ὁποῖου τὸ σχῆμα μου ἀποτελεῖ τὸ σύμβολον. Κότταξε πῶς ὁ προορισμὸς μου ζωντανεῖ εἰς τὰς γραμμὰς μου, πῶς ὀρθίως στηλώνομαι, ὡς προβοσκὸς ἐλέφαντος· καὶ πῶς ὡς ζωντανὸν κέρας κυνηγετικὸν καμπυλοῦμαι... Περιμένε!... Ἀκόμη παρατήρησε πῶς, με ἀνυπομονησίαν καὶ ὑπερηφάνειαν, σκαλίζοντας τὴν χλόην μετὰ τὰ νύχια μου, φαίνομαι ὅσῳ νὰ ζητῶ πάντα μέσα στὸ χῶμα κί τι. . .

Φασιανή. Ἐ, λοιπόν. Σκαλίζεις γιὰ κουκούτσια, ὑποθέτω. . .

Σαντεκλέρ. Ὅχι· δὲν εἶνε αὐτὸ ποῦ ἀναζητῶ ποτέ! Ἀλήθεια, βρῖσκω κάποτε καὶ τέτοια, ἀλλὰ με περιφρόνησιν σιῆς κόττιες μου τὰ δίνω!

Φασιανή. Τότε τί ζητεῖς, σκαλίζοντας τὴ γῆ ποῦ παῖς;

Σαντεκλέρ. Τὸ μέρος ποῦ θὰ πατήσω γεῖρα, γιὰ νὰ στηλωθῶ. Πάντοτε, τὴ στιγμή ποῦ πρόκειται νὰ τραγουδήσω, πατῶ γεῖρα. Πρόσεξε το!

Φασιανή. Ἀλήθεια. Καὶ ἔπειτα φουσκόνεις. . .

Σαντεκλέρ. Δὲν τραγουδῶ ποτέ παρὰ μόνον, διὰ τὰ ὀκτὼ νύχια μου σκαλίζοντας τὰ χόρτα καὶ διώχνοντας τὰ χαλίκια, βροῦν τὴ θέσι μου, ἐπάνω στὸ μαλακὸ τὸ μαῦρο χῶμα! Καὶ τότε ἅμα ἀκουμβήσω στὴ καλὴ γῆ, τραγουδῶ... Ἴδου τὸ ἥμισυ τοῦ μυστηρίου, Φασιανή, τὸ ἥμισυ τοῦ μυστικοῦ τοῦ τραγουδιοῦ μου....

Καὶ τὸ τραγοῦδι μου αὐτὸ δὲν εἶνε ὡς ἂν ἐκεῖνα τὰ τραγοῦδια, ὁποῦ ζητῶντας τὰ τραγοῦδον, ἀλλ' ἀπὸ τὰ τραγοῦδια ποῦ δέχεται κανεὶς ὡς ἂν χυμὸν ἀπὸ τὴν γενεθλιὸν του γῆν! Καὶ ἡ ὄρα ποῦ αὐτὸς ὁ χυμὸς μέσα

μου θεωριέει, η ώρα που είμαι γεμάτος μεγαλοφυΐα, είνε η ώρα που σιγορτέμει η αδγή σιήν άκρη του σκοτεινιασμένου ουρανού. Τότε γεμάτος από μίαν φρικίασιν φύλλων και κορμών, που φθάνει έως τα άκρα των φτερών μου, αισθάνομαι τον εαυτόν μου αναγκαϊόν και κορδόνομαι περισσότερο και καμπυλοῦμαι άκόμη πειδ πολύ. Και γίνομαι, παύοντας να είμαι ένα τυχαίο πουλί, γίνομαι τότε η έπίσημος σάλπιγξ, από την όποίαν η κραυγή της γής φεύγει προς τον ουρανό!

Φασιανή. Σαντεκλέρ!

Σαντεκλέρ. Και η κραυγή αυτή που αναβαίνει από την γήν, η κραυγή αυτή είνε τέτοια κραυγή του έρωτος προς το φώς, είνε μία τόσοσ μανιώδης και μυκωμένη κραυγή έμφυτος προς αυτό το πράγμα το δλόχρυσο που λέγεται ήμέρα και που όλα θέλουν να το ξαναϊδοῦν. Είνε τόσοσ η κραυγή κάθε πράγματος που ζητεί να ξαναβρηί το χρώμα του, την ανιαυγειάν του, την φλόγα του, το φώς του, το λούριον του η τον μαργαρίτην του' η ίκετευτική κραυγή με την όποίαν το λειβάδι, μουσκεμένο από την βροχήν, ζητεί ένα μικρό ουράνιον τόξον και το δάσος έπαιτεί δια κάθε σκοτεινήν γωνίαν του όλίγας ακίνας φωτός' η κραυγή αυτή που αναβαίνει προς το κυανόν στερέωμα, είνε τόσοσ η κραυγή κάθε πράγματος, που νομίζεις πως η νύχτα το έρωριε μέσα εις μίαν φρικαλέαν άβυσσον και ο ήλιος το τιμαρεϊ δέν ήξέυρω δια ποίον έγκλημα' η κραυγή του ήρώους, η κραυγή του τρόμου, η κραυγή της στενοχωρίας κάθε πράγματος που η νύχτα το άφοπλίξει η το θείει εις άδράνειαν: του ρόδου που τρέμει εις το σκοτάδι όλομόναχο' του χορταριού που επιθυμεί να ξεραθηί για να πάη στη θημωνιά των έργαλειών που οι θερισται τα ξέχασαν έξω και κινδυνεύουν να σκοουριάσουν από την υγρασίαν της νυκτός' είνε τόσοσ η κραυγή των άθώων ζώων, που δέν νομίζουν καθόλου υποχρεώσιν των να κούφουν ό,τι κάμουν, και του ρέιθρου που επιθυμεί να φαίνωται τα νερά του καθορά έως τον πυθμεία και μάλιστα—γιατί αυτό το έργο σου σε άποδοκιμάζει, ω Νύχτα—του τέλματος, που ποθει κι' αυτό ν' άστράψη από φώς, της λάσπης που ζητεί να ξαναγίγη γή ξηρά είνε τόσοσ η μεγαλοπρεπής κραυγή του άγρου που θέλει να αισθωνθηί το κριθάρι του και της πασορούνης του να ξαναφωτρώουν' του δένδρου που έχει άνθη και ποθει ν' άποκτηση και άλλα' του πρασίνου σταφυλιού που θέλει να μαυρίση' της τρεμουλιαστής ξυλίνης γεφύρας που επιθυμεί να αισθάνεται επάνω της κάποιον να περνά' κάθε πράγματος που θα έπεθύμει να τραγουδήση, ν' άφήση το πένθος, να ξαναζήση, είνε επί τέλους τόσοσ η κραυγή προς το φώς κάθε ευ-

μορφιάς, κάθε υγείας, κάθε πράγματος που ποθει φανερά και υπό τον ήλιον να κάμνη το έργο του, ώστε όλοι να το βλέπουν' και διαν αναβαίνη και θεωριέη μέσα μου η μεγάλη αυτή έκκλησις προς το φώς, μεγαλώνω τόσοσ πολλή την ψυχήν μου, δια να την κάμω πλέον ευρύχωρον, ώστε η μεγάλη αυτή κραυγή να μεγαλώση περισσότερο—και προτιού την βγάλω από τα στήθη μου, τόσοσ εύλαβώς την κρατώ εις την ψυχήν μου μίαν στιγμήν—είμαι τόσοσ πεπεισμένος, δι εκτελώ μίαν μεγάλην πράξιν, έχω τόσοσ την πεποίθησιν δι το κοκκορικό μου θα καταρρίψη την νύκτα, ώσάν τα τείχη της Ίεριχοῦς...

Φασιανή. (τρομαγμένη) Σαντεκλέρ!

Σαντεκλέρ. . . . Και προσημαϊνον την νίκην του, το τραγούδι μου βγαίνει τόσοσ καθαρόν, τόσοσ υπερέφανον, τόσοσ θριαμβευτικόν, ώστε ο δριζων, καταλαμβανόμενος από μίαν ροδόχρουν τρεμούλαν, με έπακουεί.

Φασιανή. Σαντεκλέρ!

Σαντεκλέρ. Τραγουδῶ! . . . εις μάτην η νύξ θέλει να συνθηκολογήση. . . . Εις μάτην μου προσφέρει το λυκαυγές. . . . Τραγουδῶ! Και έξαφνα. . . .

Φασιανή. Σαντεκλέρ!

Σαντεκλέρ. . . . Όπισθοχωρῶ, θαμπωμένος που βλέπω τον εαυτόν μου δλόχρυσον από φώς,—που έκαμα εγώ,—ο κόκορας, τον ήλιο να σηκωθηί ψηλά στον ουρανό!...

Η ΩΔΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ

Σύ, που σφογγίζε τα δάκρυα της πειδ μικρής βοτάνης κι' άπωνα λούλουδα ξερε μιά πεταλούδα κίνας, όταν άνεκλονίζωνται στών Πυρηναίων της πνοές η μυγδαλιές της Ρουσιγιών και σάν ανθρώπινες ζωές σκορποῦν τα φύλλα έδω κι' εκεί.

"Ω! σε λατρεύω, "Ηλιε, έσε, όπου το φώς σου το χρυσό, για να βλογξ τα μέτωπα, να κάνη μέλι περισσό, μέσα σ: κάθε λούλουδο, κάθε καλύδι μπαίνει κι' άμέτρητα μοιράζεται κι' δλόκληρο άπομένει ώσάν άγάπη μητρική!

Σε ψάλλω, ψάλλτη, δέξου με, σύ, που το φώς σου άπλώνει στον κέδο, όπου το πρόστυχο κοινό σαποῦνι λιώνει, και που διαλέγεις φεύγοντας άργα το δειλιόν του παραθύρου το γυαλί το ταπεινό για να μξ πη το χαιρε το στερνό!

Κάνεις να στρέφουν κατά σε οι χρυσοπέταλοι ήλιοι, ν' άστράψη του καμπανχιού ο χρυσοπειτινός κι' όταν μέσ' άπ' της φλκμουριές διαβκίνης σάν άχνός κίνεις ν' αναταράζωνται στο χώμα κύκλοι χίλιοι, τός' ώμορφοι, που δέν τολμξ να τους διοδη κανείς!

Φαίνεται σμάλτο άγνάντια σου του λαχηγιού η γυαλάδα, σημαία κάθε κουρέλι που το στεγνώσεις σύ.

χάρι σε σένα η θυμωμένες, στρωμένες στην άράδα, δείχνουν κορφή χρυσή και χρυσοτεφανώνεται μαζί των η κυψέλη μόλις έσὺ φανής!

Δόξα σε σένα, "Ηλιε χρυσέ, στ' άμπέλια, στα λιβάδια, στα θολωτά τα πρόθυρα, στ' άχνά της γλόης ύράδια και στους φεγγίτες τους ψηλούς, στοῦ κύκνου τα λευκά [φτερά! Σέρνεις άπέφρντες γραμμές, φιλοδοουλεύεις καθαρά!

Σύ, ζωγραφίζοντας σκιά, κοντά-κοντά άπλωμένη σε κάθε τι που η χάρη σου κι' η λάμψη σου θερμαίνει σε κάθε ώραιο και ζηλευτό, έτσι διπλό δείχνεις με τη σκιά που ρίχνεις. σκιά, ποῦνε πολλές φορές πειδ ώμορφη κι' άπ' αυτό.

"Ω! σε λατρεύω, "Ηλιε μου! Ρόδα στα νέρη άπλώνεις, στο θάμνο λάμψη θεϊκή και φλόγες στην πηγή! Παίρνεις το δένδρο τ' άρωτο κι' εύθύς τ' άποθεώνεις! Χωρίς έσέν, "Ηλιε χρυσέ, το κάθε τι στη γή, είτε μικρό η μεγάλο, ό,τ' είνε θε να φαίνονταν, ό,τ' είνε, τίποτ' άλλο!

(Μετάφρασις I. Πολέμυ)

Ο ΠΟΘΟΣ ΜΟΥ

(Έμπνευσθέν εν τῷ πεζῷ)

Γιατί λοιπόν στα τόσα μου παθητικά τραγούδια εις τη φρικτή που βρισκονμαι και μαύρη δυοισυχία στες τόσες μελαγχολικές ματιές οποῦ μου δίνεις σὺ πόνο μου άνακούφισι να μην εύρω καμμία; ; Από το κόσμο άπομακρα έρμος άπελπισμένος κλει ψηλά στον ουρανό έξάνοιξα να βρω και πηρα το αισθηματικό τιμόνι της ζωής μου να φθάσω στην άγκάλη σου και κει ν' ασφαλισθώ Εις το θαλασσοήνοχο εκείνο περιγιάλι μ' έλλπίδες τόσαις και όνειρα γεμάτα και χαρά τη λύπη μου έσκέπαζε ο Ισκιος των ματιων σου και η καρδιά μου σου κειτε εικει μίαν έκκλησιά ενόμουσ πως εύρηκα σε κεινο το λιμάνι της έρημης μάξης τύχης μου τη ποθητή ήσυχία και άπ' της ζωής τα κύματα θαλασσοβουλιασμένοσ πως θ' αύρω μες το στήθος σου την άφραση εύτυχία "Αλλά... και κει αντίκρισα σὺ θάλο των ματιων σου τα γαλανά σου βλέμματα, τα τόσο έκφραστικά και στη ηυχή μου άκουσα μιά νέα τρικυμία που σε ναύαγιο έστειρενη τη μάχη μου καρδιά Τὸ ξεσχιμένο άπλωσα πανάκι της ζωής μου και πηρα της έλλπίδας μου τ' άγέρι το σκληρό σ' άλλο λιμάνι έφθασα την άγκυρα να ρίξω ήπως σε κεινο ο δύστιχο; για λίγο άναπαυθώ "Αλλά... και κει με φτάσανε τα έκφραστικά σου μάτια και γέμισε η καρδιά μου μ' έλλπίδες και χαρά πως μες το κόρφο σου θ' άρθῶ, πάλι να ξανακίσω την έκκλησιά που άρχίησα μ' άτίλειωτα φιλιά...

Ζάκυνθος

"Αγγελος Σαλούτσος

EAM. ROSTAND

"Ο λυρικώτατος Γαλάτης ποιητής Έδμόνδος Ροστιάν είνε αναμφιβόλως ο ευτυχέστερος συγγραφεύς όλων των προγενεστέρων καισυγχρόνων συναδέλφων του. Μετά την θριαμβευτικήν εμφάνισιν τόσοσ έργων του,μετά την άποθέωσιν του εν τῷ Άειτιδῷ και τῷ Συρανῷ ήδη ο Σαντεκλέρ τον άπαθαναίξει ως επιχείρησις το νέον έργο του έπέτυχε πολὺν πόνον παρασταθῆν, καταστάσαν τον ποιητήν του έκτομωροισιούχου. "Αλλά και ως έργοσ δληθῶς δεν υστέρησε παρ' όλους τους εδλόγους ενδοιασμοῦσ λόγω της δυσχεροεατίας από σκηνης παραστάσεος του Σαντεκλέρ. Έθριάμβευσεσ δληθῶς και οι γοητευτικοί σίχοι του Άλέκτορος του Ροστιάν φρενιτωδῶς χειροκροτοῦνται.

ΑΦΗΓΗΣΙΣ

Σε μιξ γλυκειξ μελαχροινής έμπλεχθηκα τα κάλλη ενῶ την άλλην την βραδυά ειχα γλυκά άποκοιμηθηί σε μιξ ξανθής άγκάλη.

Την τρίτην μ' άραξε με μιξ μιξ κοκκινωμαλουσκα και την τετάρτη άγάπησα χρυσόλλαλλη Άρετουσκα

Την άλλην το περίμενα δεν βρηκα ν' άγαπήσω... ζυπνώ...και ήταν όνειρο! και όνειρον πριν ζυπνήσω...

Σοφία Οικονομιδου

ΝΕΦΗ ΠΤΗΝΩΝ¹

Μεταξύ των πολυαριθμών θαλασσιών πτηνών, ἅτινα ζῶσιν εἰς τὰς παγωμένας ἀκτὰς τῆς Γροιλανδίας, τὰ σημαντικώτερα εἶνε οἱ «οὐρῖαι» καὶ οἱ «ἄλκλαι» αἵτινες μεταναστεύουν τὸν χειμῶνα ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Νέας Γῆς καὶ εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου. Ἡ δὲ θήρα τῶν πτηνῶν τούτων εἶνε ἡ μεγαλειτέρα διασκέδασις τῶν ἐξερευνητῶν τῶν πολικῶν θαλασσῶν, οἵτινες εὐρίσκουν ἐν αὐτῇ ἐκτός τῆς θήρας ταύτης καὶ κρέας κάλλιστον καὶ πρόσφατον.

Ἴδον πᾶς περιγράφει ὁ δόκιμος Χέη, ὁ γνωστότατος πολικὸς ἐξερευνητὴς ἐν κνήριον τῶν τοιούτων πτηνῶν, ὅπερ ἐνέχει περιεργωτάτας πληροφορίας περὶ τῶν ἀγνώστων τούτων στεγασιπόδων.

«Μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως καὶ ἀνακουφίσεως ἐξεληθόντες τοῦ πλοίου μας, δι' οὗ πρὸ μὴνός ἐταξιδεύομεν, ἐπατήσαμεν τὴν πολικὴν γῆν. Ἀπεβιβάσθημεν ἄνευ κόπου ἐπὶ τῶν δικῆν παροσειρῶν τὰς ὁποίας ἠδυνάμεθα νὰ διατρέξωμεν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις· ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν ἦτο κυματοειδής, ἡ δὲ θερμότης τοῦ ἡλίου διέλυε τοὺς νέους πάγους, δι' ὧν ἐσχηματίζοντο μικροὶ λάκκοι ἐκ καθαροῦ ὕδατος, ἐν ταῖς κοιλῶσι. Ἐνταῦθα ἀνενεώσαμεν τὰς προμηθείας τοῦ πλοίου.

«Βέβαιοι ὄντες, ὅτι θὰ εὐρίσκομεν κνήριον πτηνῶν, ἐπρότεινα τῷ πλοιάρχῳ μας νὰ λάβῃ μίαν λέμβον καὶ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἀπόκρημον ἀκτὴν, ἣτις ἐξ ὀπικῆς ἀπάτης ἐφαίνετο μόνις ἀπέχουσα ἡμῶν ὀργυιῶν τιῶν· ἀλλὰ ἠναγκάσθημεν καὶ κολυμβητὴ νὰ διέλθωμεν τὸ διάστημα ἐπὶ εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας, διὰ νὰ φθάσωμεν ἐκεῖ. Ἡ ἀπάτη προεῖρχετο, διότι ὁ ἐκ πάγου τοῖχος καθέτιος ὑποῖτο ἀνωθεν τῶν κεφαλῶν μας εἰς ὕψος ὀκτακοσίων σχεδὸν μέτρων, ἡ δὲ εἰκὼν του ἀντενακλᾶτο οὕτω ἐντὸς τῶν λαμπροτάτων καὶ διαυγεστάτων ὑδάτων.

Ὁ βράχος οὗτος, ὅπως πάντες ἐκ τῆς αὐτῆς φνωιολογικῆς αἰτίας πανταχόθεν ἦτο διερρηγμένος ὀριζοντίως. Δεπτὰ πέταυρα ἀπεσπῶντο, ἀφίοντα σειρὰν στενῶν θρανίων, δίκην καθισμάτων ἢ μᾶλλον βαθμίδων κλίμακος ἀνερχομένης ἀπὸ τῆς βάσεως εἰς τὴν κορυφὴν. Ἐνταῦθα κατὰ τὸ θέρος μυριάδες οὐριῶν καὶ ἄλκων ἐγκαθιστῶσι τὰς φωλεὰς τῶν.

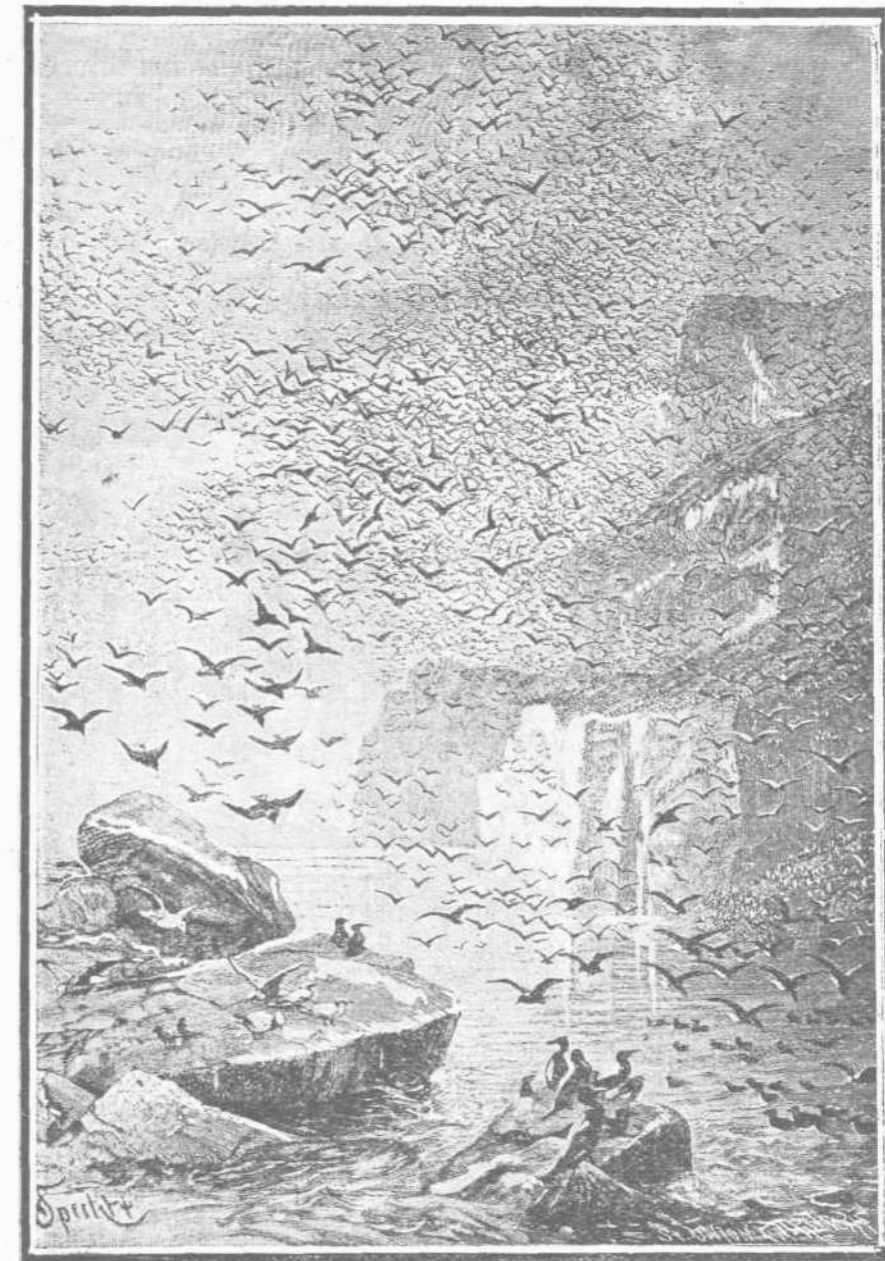
«Εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς χιλιόμετρον μόνον ἀπὸ τῆς ἀποκρήμου ἀκτῆς, ἤρχισαμεν νὰ διαβλέπωμεν τοὺς κατοίκους τούτους. Εἶρχοντο καὶ ἴσταντο πέριξ ἡμῶν κατὰ ἀναριθμητὰ σμήνη. Τὰ κολυμβῶντα δὲ ὡς καὶ ἐκεῖνα ἅτινα ἴσταντο

ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀνυποῦντο μετὰ δυσκολίας, κτηπῶντα μετὰ πατάγου τὰς πτέρυγας τῶν πρὶν ἢ πετάξωσιν. Ἐν ὅσῳ ἐπλησιάζομεν, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐπολλαπλασιάζετο. Μᾶς ἐφάνη ἐν πρώτοις, ὡς νὰ ἠκούσαμεν θόρυβον καταρράκτιου, ὅστις ἠῦξεν ὀρυκτικῶς. Πλησίον δὲ τοῦ τοῖχου καθίστατο τοσοῦτον ἰσχυρὸς ὥστε ὁ πλοίαρχος καὶ ἐγὼ ἠναγκαζόμεθα νὰ ὑψώνομεν τὴν φωνήν, ὁπόταν ἠθέλαμεν νὰ ὀμιλῶμεν. Ὁ θόρυβος οὗτος προεῖρχετο ἐκ τῆς κινήσεως τῶν πτερύγων καὶ τῶν ὀξέων κραυγῶν τῶν πτηνῶν, ἅτινα ἀνεπαύοντο ἐπὶ τοῦ βράχου ἢ ἐπιεργίζον πέριξ. Ἐκάστη προεξοχὴ τῆς ἀποκρήμου ταύτης ἀκτῆς μερικῶν δακτύλων ἢ δύο ἔως τριῶν ποδῶν ὀριζόντιος ἢ κατωφερῆς, ὀμαλῆ ἢ ἀνώμαλος, ἦτο κατελιγμένη ὑπὸ πτηνῶν, σιτηριζομένων ἐπὶ τοῦ ὀπισθείου μέρους τοῦ σώματος, πιεζομένων τῶν μὲν πλησίον τῶν δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν ἐστραμένην ἐχόντων πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἐν σειραῖς οὕτω κατεῖχον ὅσα δυνατὸν ὀλιγωτέραν θέσιν, καὶ ἀπὸ μακρόθεν ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔβλεπεν σιτραιῶτας μὲ λευκοὺς χιτῶνας, μελανὰ πηλίκια, τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον, καὶ ἐν τάξει, δίκην ἐπιθεωρήσεως. Εἰς τὰς κατωτέρας σειρὰς ἠδύνατό τις νὰ τὰ μετρήσῃ ἄνευ κόπου· ἀλλ' ἀνωτέρω ἔτι πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μόνις διεκρίνοντο. Κατ' ἀρχὰς ἡ παράδοξος αὕτη στάσις καὶ ἡ ἀκινήσις τῶν μ' ἐξέπληξαν· ἀνεγνώρισα κατόπιν, ὅτι ἦσαν θήλας, ἐκάστη ἐπωάζουσα τὸ μόνον τῆς ὄν.

«Τὰ πτηνὰ δὲν κάμνουσι φωλεὰν· ἡ ἐλπίς τῆς φυλῆς τῶν ἀποτίθεται ὅλως ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ βράχου. Ἡ μήτηρ τὸ ὑπεγείρει διὰ τοῦ ὄμφου τῆς καὶ τὸ τοποθετεῖ εἰς ἕν ἄκρον, ἐφ' οὗ κατόπιν κάθηται ὡς ἐπὶ σκαμνίου.

«Ἀφοῦ παρετηρήσαμεν ἐπὶ σιγμὰς τινὰς τὸ παράδοξον τοῦτο θέαμα, ἐνεθυμήθημεν τὸν σκοπὸν τῆς ἐκδρομῆς μας. Πυροβολήσαντες δὲ διὰ μῆκος ἐν ὀλομελείᾳ εἶδομεν πεσόντα ἐντὸς τῆς θαλάσσης τοσαῦτα ὥστε νὰ δειπνήσῃ ὄλον τὸ πλήρωμά μας. Ἄλλ' ὁποῖον ὑπῆρξε τὸ θέαμα τοῦ μέρους τούτου τῆς ἀκτῆς! Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν ὁ θόρυβος ἐκεῖνος ἐπαύσαν· ὅλαι δὲ αἱ ἐκκωφαντικαὶ φωναὶ τῶν ἐπαύσαν πάραυτα. Τὰ πτηνὰ ἐπέταξαν ἀμέσως εἰς τὸ κενόν, ἡ δὲ ἀγρία πληθὺς τῶν πτερύγων τῶν, ἐπιψαυόντων τὰ παγωμένα τοιχώματα ὑπενθύμιζε τὴν ἐξέγερον θυέλλης. Τόσον δὲ ἦσαν πολυάριθμα, ὥστε διερχόμενα ἀνωθεν μας ἐσχηματίζον νέφος διὰ τῆς σκιᾶς τῶν. Μέρος δὲ τῶν ὄντων τῶν ἐγκαταλειφθέντων αἰφνηδῶς ἐκυλύοντο ἐπὶ τῶν βαθμίδων καὶ ἐπιπτον εἰς τὴν εἰς τὸ μῆκος τῆς ἀκτῆς, λευκαίνοντα ταύτην διὰ τοῦ λευκώματος αὐτῶν.

«Αἱ ταλαίπωροι μητέρες δὲν ἔμειναν ἐπ' ἀρκετὸν εἰς τὸν ἄερα, διότι μέρος αὐτῶν ἐπεσαν τετρακόσια μέτρα σχεδὸν μακρὰν ἐν ταῖς

ΝΕΦΟΣ ΕΚ ΠΤΗΝΩΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΒΟΡΕΙΟΝ ΠΟΛΟΝ ΧΩΡΑΙΣ

τεταραγμένοις ὕδασι μετὰ μεγάλου πατάγου, τῆς ἐπιφάνειας αὐτῆς λαβούσης ὄψιν μελανήν. Πεισματωδῶς καὶ παρὰ τὸν κίνδυνον, μερικαὶ ἐξ αὐτῶν ἐστράφησαν πλαγίως καὶ ἀνελάμβανον τὰς θέσεις τῶν, πρὶν ἢ ψυχρανθῇ τὸ ὄν, αἱ ἄλλαι, κατόπιν ἐσκέφθησαν νὰ ἐπιστρέψουν, ὅπως προφυλάξωσι τὸν θησαυρὸν τῶν.

«Ἄλλ' ὅλαι αἱ οἰκογενειακαὶ αὐταὶ βαθμίδες δὲν ἀποκατεστάθησαν ἡσύχως· πολλὰ πτηνὰ ἐξέφραζον ἀκαταμάχητον παροργισμόν, μᾶς ἐφαίνετο ὅτι ἐβλέπομεν νεοσοῦς ἐν παροξυσμῷ καὶ μὲ τὰς πτέρυγας ὀρθουμένας, νὰ ἐξυβρίζονται μεταξύ τῶν μὲ τὰ ἀνοικτὰ ὀμφη τῶν,

ἀποσπῶντας πύλα τῆς ἀντιπάλου τῶν, καὶ προσπαθοῦντας νὰ ἐκρίζωσιν τοὺς ὀφθαλμούς τῶν. Ἐξ ἀναλογισθῆ τις τὸν θόρυβον τῶν μυριάδων αὐτῶν πτερωτῶν· ἐνόμισα ἐν πρώτοις, ὅτι οὗτος προεῖρχετο ἐξ εὐχαριστήσεως πρὸς ἔριδα, ἀλλὰ παρατηρήσας ὅμως προσεκτικώτερα, ἐξήγησα ἄλλως αὐτόν. Πολλὰ τῶν φλυάρων αὐτῶν ἦσαν ἀναιδῶς κλέπτρια διότι ἄνευ ἐντροπῆς κατελάμβανον τὸ ὄν τῆς γείτονός τῶν. Ἡ μήτηρ ἦτο πολλὰκις ἠναγκασμένη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπὶ τοῦ βράχου θέσιν τῆς, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποθάνῃ τῆς πείνης, ἀναμέ-

¹ Νέφη ἐκ πληθῶν νεκτικῶν πτηνῶν διαιωμένων εἰς τὰς πολικὰς ἀκτῆς.

νουςα τήν εκκόλαψιν του νεοσοῦ. Πότε, ἐξ ἀμελείας, ἀνέτρεπε τὸ ὄν της, ἐνῶ ἦτο ἐτοιμὴ νὰ πετάξῃ, πότε ἐν τῇ φιλονικίᾳ, αἱ γείτονες της ἐκύλουν αὐτὸ ἀκουσίως ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Μὴ ἐπανευρίσκουσα δ' αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν, τὴν νὰ κάμῃ, ἵνα μὴ μείνῃ μὴ ἔχουσα ὡς αἱ λοιπαὶ νεοσοὶν νὰ δεῖξῃ εἰς τὰς φίλας της. Ὡστε δὲν διστάζει οὐδὲ στιγμὴν κατόπιν τούτου νὰ ἐπιδιῶσῃ τὸ πρῶτον ὄν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ θέσῃ τὸ δάμφορ της καὶ νὰ καθήσῃ μετὰ ψυχραίματος καὶ ἐπεικειᾶς ψυχῆς τῆς πλέον ἐναρέτου μητρός. Ἡ ἀληθὴς ἐν τούτοις μήτηρ καταφθάνει καὶ εὐρίσκουσα κενὴν τὴν θέσιν της, ζητεῖ ταχέως βαθμίδα κενὴν· ἐὰν δὲν τῇ παρουσιασθῇ, ἀλλοίμονον εἰς τὰς γείτονας της ἀθῶας ἢ ἐνόχους! καθόσον πεισματώδης μάχη ἐπακολουθεῖ τὰς ὕβρεις των, πολλάκις δὲ ἡ μάχη δὲν τελειώνει, διὰ τὸ ἀμφισβητούμενον ἀντικείμενον καιοπίπτει ἐπὶ τῶν βράχων: πάραντα αἱ μητέρες ἀποχωροῦν διὰ νὰ προβοῦν εἰς ἄλλην ἴνα νέαν ἀπαγωγὴν. Πολλάκις ἢ πολὺτιμος αὕτη παρακαταθήκη δὲν μένει ἄνευ ὑπερασπιστοῦ, διότι τὸ ἄρρην ἀντικαθιστῆ τὴν σύντροφον του, ἐνῶ αὕτη ἀσχολεῖται εἰς τὸ δεῖπνον της. Ἀλλὰ γνωρίζει καλά, ὅτι οὗτος ἐκπληροῖ ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ἐνθουσιασμοῦ τὸ οικιακὸν αὐτὸ καθήκον καὶ διὰ τοῦτο καταβροχθίζει μετὰ σπουδῆς τὸ μικρὸν της δεῖπνον ἐκ μαλακοσιτράκων, βυθίζει ἐντὸς τῆς θαλάσσης διὰ τὸ πρῶτον της λουτρὸν καὶ ἐπιστέφει ταχύτατα πτερυγίζουσα νὰ ἀποδώσῃ τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν σύζυγον της. Ὁ ἄρρην τελεῖ τότε τὴν ἐλευθερίαν του διὰ χαρμωσύνου φωνῆς καὶ πτερυγισμάτων πολὺ διασκεδαστικῶν διὰ τοὺς θεατὰς, ἐὰν ὑπάρχουν.

»Δὲν ἐβραδύναμεν πολὺ νὰ κουρασθῶμεν ἐκ τοῦ εἶδους αὐτοῦ τῆς θήρας. Ὑπὸ ἔποψιν τεχνικὴν, δὲν παρουσιάζει οὐδὲν εἶδος ἀξίας, ἐπομένως, ὀλίγον ἐνδιαφέρον. Ὡς ἐκ τούτου, ἀφοῦ καιεπονήσαμεν δώδεκα δωδεκάδας κολυμβεῖς, ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ πλοῖον, ἀφήσαντες ἡσυχὰ τὰ δυστυχῆ ταῦτα πτηνὰ νὰ συμφιλιωθοῦν ἐν μέσῳ τῆς ταραχῆς, προσελθούσης ἐκ τῶν ἐπαπειλημένων φόβων, τοὺς ὁποίους ἐπροξενήσαμεν εἰς τὰς ἐπικρατούσας καὶ τοὺς συζύγους αὐτῶν.

(Μετάρρσις) Ἄντ. Πρ.

Δὲν εἶναι εὐεργετικὰ, οὔτε φιλικηρωπικὰ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἀφοῦ διὰ χιλίων σατανικῶν μέσων ἀραιοῦσι τὴν περιουσίαν τῶν πτωχῶν, δωροῦνται εἴτα πομπωδῶς ψυχὰς αὐτῆς.

Ὅσον εὐτέλης εἶναι τις, τόσον θέλει νὰ ἐξευτελίξῃ τοὺς ἄλλους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

ΠΡΟΧΕΙΡΟΝ ΦΙΑΤΡΟΝ

Πολλάκις εἴτε ἐν τῇ πόλει, εἴτε ἐν τῇ ἐξοχῇ τὸ ὕδωρ ὅπερ πίνομεν θολοῦται, εἴτε συνεπείᾳ βροχῆς, εἴτε ἄλλης αἰτίας. Ἴδου εὐκόλον καὶ πρόχειρον μέσον κατασκευῆς φίλτρον. Λάβετε ἐν τεμάχιον ἄνθρακος, ἰδίως τεχνικοῦ, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ προσαρμόσητε ἐπ' αὐτοῦ σωλήνα λεπτὸν ἐκ καουτσούκ ἢ ἄλλου εἶδους, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι, τοποθετεῖτε εἰς τὸ βίθιος τοῦ ἀγγείου (δοχείου). Τότε τὸ ὕδωρ ἀπαλα-

τοῦμενον τῶν ἐν αὐτῷ ξέτων οὐσιῶν, μοιαιδικῶς εἰσέρχεται ἐν τῷ ἄνθρακι, ὁποῦθεν διὰ τοῦ σωλήνος ἐκρέει ἔξωθεν καὶ χύνεται εἰς τὴν φιάλην, ἢν προγενεστέρως τοποθετεῖτε πλησίον τοῦ ἄλλου ἄκρου τοῦ σωλήνος. Οὕτω τὸ ὕδωρ καθαρὸν καὶ διανγῆς θὰ μεταφέρεται ἐκ τοῦ δοχείου εἰς τὴν φιάλην.

Τὸ προκείμενον σχῆμα μας δίδωσι πληρεστάτ ν ἐξήγησιν τοῦ πειράματος. Φ. Π.

Ὁρεῖλει τι νὰ ἔχῃ ἰσχυρὰν μνήμην, ἀφοῦ ἀποφασίζει νὰ ψεύδεται.

Τὰ δύο μεγαλειτέρᾳ διδασκαστικὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ θεᾶτρον καὶ ὁ στρατός.

Διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ εἰς ἔξυπνος ἄνθρωπος, ἀπαιτεῖται μίξις εὐτυχῆς περιπτώσεως. Διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ ὅμως ἕνας μωρός, ἀπαιτοῦνται ἑκκτόν.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Μεταξὺ τῶν πολλῶν διηγημάτων καὶ μυθιστοριῶν, ἅς τὸ αἰδιον κάλλος τῆς πάλαι Ἑλλάδος ἐνέπνευσεν εἰς ἔξοχους συγγραφεῖς, εἶνε καὶ ἡ παρούσα. Ἐλπίζομεν δὲ οἱ ἀναγνώσται μας ἁμένως θὰ ἐντυφώσασιν εἰς τὰς περιπέτειας τῆς ὥραιας Ἀθηναίας Δαμάριδος, ἣτις φησὶ καὶ ἱστορικῶς φέρεται, ὑπῆρξεν ἡ πρώτη Ἀθηναία εἰς τὸν χριστιανισμὸν μεταστῆσα, καθ' οὗτος χρόνος ὁ Ἅγιος Παῦλος ἐδίδασκεν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηῶν, καὶ ἐπὶ πολλῶν θεωρεῖται φησὶ σύζυγος τοῦ περιφήμου Διονυσίου Ἀρεοπολίτου.

I

«Η ΔΑΜΑΡΙΣ ΕΙΝΕ ΩΡΑΙΑ»

Ἡ Δάμκρσις ἦτον εὐτυχῆς, ὅταν ἡ Παννυχίς ἦτο πλησίον της. Καὶ ἡ Παννυχίς μεγάλην εὐδαιμονίαν ἠσθάνετο περιδιαβάζουσα μετὰ τῆς Δαμάριδος. Ἡ μία ἦτο μελαγχροινὴ, ἡ ἄλλη ξανθὴ. Ἀμφότεραι ὥραιαι.

Ὅσάκις περιεφέροντο ὁμοῦ, ἐπέστρων τὰ βλέμματα τῶν διαβχτῶν. Καὶ ἡ Παννυχίς ἀγαλλομένη ἐσκέπτετο: «Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ψιθυρίζουν: «Εἶνε ἡ Παννυχίς, ἡ κόρη τῆς Ἀρισθενέτης» ξανθὴ ὡς ἡ ἀνταύγια τοῦ δύνοντος ἡλίου ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος». Καὶ ἡ Δάμκρσις ἐρυθρῶσα καὶ καταβιβάζουσα ἐπὶ τοῦ προσώπου της τὸν πέπλον, κατηύναζε τὴν λύπην της διαλογιζομένη: «Ὅλοι θαυμάζουν τὴν Παννυχίδα· ἐγὼ ἀπαρτήρητος εἶμαι πλησίον της».

Ἄλλ' ἠπατάτο. Ἡ καλλονὴ τῆς φίλης της εἶχε τὸ προκλητικόν. Πράγματι τὸ πρῶτον βλέμμα ἦτο δι' αὐτὴν. Τὸ δεῦτερον ὅμως, τὸ ριπτόμενον ἐπὶ τῆς Δαμάριδος ἦτο μεγαλειτέρως διαρκείας καὶ περισσῆς φιλοφροσύνης. Διότι αὕτη συνεκέντρον τοῦθ' ὅπερ οἱ Ἀθηναῖοι, μάλιστα κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν τῆς καταπτώσεως καὶ δουλείας, προετίμων παντὸς ἄλλου τὴν ἄρμονίαν.

Εἰσείρχοντο λοιπὸν κατ' ἄρχας εἰς τοὺς στενωποὺς δρομίσκους ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Ἀγορᾶς, κατεληγμένης ὑπὸ πληθῆος μικρῶν ἐργαστηρίων καὶ καταστημάτων, ὅπου ἔμποροι ἐξ ὅλων τῶν χωρῶν ἐδείκνυον εἰς τοὺς ἀστῶς τῶν Ἀθηῶν πράγματα σπάνια καὶ πολὺτιμα. Ἐκ τοῦ βήθους τῶν σκοτεινῶν παραπηγμάτων των οἱ ἔμποροι προσεῖλκον τοὺς διαβάτας διὰ θελκτικῶν λόγων. Καὶ ἐνῶ οἱ Μήδιοι ἔκρινον ἀρετὸν νὰ δεικνύουν τὰ ἐμπορεύματά των με δόλιον μειδιάμα εἰς τὰ χεῖλη, οἱ Ἕλληνες ἐξ ἄλλου ἀνέπτυσσον ὅλας τὰς μεθόδους τῆς εὐφροσύνης τῆς ἱστορικῆς των.

«Ἴδέ, ὦ, σὺ ξανθοπλόκαμος, ὁμοία πρὸς τὴν Κύπριον θεᾶν, παρτήρησον τὸν πέπλον αὐτὸν τῆς Ἀμοργοῦ. Ἐλαφρὸς εἶνε ὡς πτέρυξ μελίσσης, καὶ τὸ χρῶμα του κυανοῦν εἶνε γλυκὺ, ὡς τὴν πρῶταν ὁ οὐρανὸς μας».

Ἡ Παννυχίς, προσποιητὴν ἀδιαφορίαν ἔχουσα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, πλησιάζει καὶ οἱ πυρετώδεις δάκτυλοί της θωπεύουσι τὸ ὕψωμα. Ἡ φωνὴ δὲ τοῦ ἐμπόρου, γλυκυτέρα ἤδη καὶ πολὺ ἐλκυστικὴ ἐξηκολούθησε:

—Πιστεύσατέ με. Ἄν τὸν ἀγοράτετε ὅλοι θὰ ἀγχιᾶσασιν ἐκ τῆς ζηλοτυτίας, ὅσαι τυγχίν θὰ σᾶς ἴδωσιν εἰς τοὺς ἀγῶνας, ὅταν ὁ ἥλιος θὰ βυθίζεται εἰς τὸν Σαρωνικόν. Καὶ ἔχει δώδεκα μόνον δραχμάς.

Ἄλλὰ μὲ τεθλιμμένον στεναγμόν, ἡ Παννυχίς ἀπεσπᾶσθη ἀπὸ τοῦ πειρασμοῦ καὶ παρέσυρε τὴν σύντροφόν της, καὶ αὐτὴν συμπανθῶς ἐξετάζουσαν τὰ λινὰ τῆς Κέξς.

—Ἀφῆσέ τα καὶ ἔλα, εἶπε μετὰ πείσματος. Ὅλα αὐτὰ τὰ ὑψάσματα ἴσως εἶνε καλὰ δι' ὄρεσιβίους θεσσαλοὺς. Καὶ εἰς τὸ ὅτιον τῆς Δα-

Ἄγοράσατε αὐτὸν τὸν πέπλον τῆς Ἀμοργοῦ.

μάριδος ἐψιθύρισε: «Μία κόρη πτωχή, ὅπως ἐγὼ, ἐγκταλειφθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς δὲν εἴμπορεῖ νὰ πληρώσῃ τοιαύτας φαντασίαις.

— Εἰσαι ὠραία καὶ κυρία τοῦ ἑαυτοῦ σου, εἶπε μὲ γλυκύτητα ἡ Δάμαρις. Θὰ γίνῃς λοιπὸν μίαν ἡμέραν σύζυγος ἀνδρὸς καὶ ὅ,τι ἐπιθυμήσῃς θὰ σοὶ τὸ φέρῃ.

— ὦ! πολλοὶ μέχρι τοῦδε μοὶ προσεφέρθησαν. Ὁ Δαμπρίας, ὁ Πάμφιλος, ὁ Ἑρμότιμος· ἀλλ' ἐγὼ τοὺς ἀπεθάρρυνα...

— Πράγματι, τὸ γνωρίζω. Οἱ δύο πρῶτοι εἶνε ἀνήθιοι καὶ ὁ ἄλλος εἶνε ἄσχημος, ὡς ὁ Θεοσίτης.

— Πρὸ πάντων ὅμως, προσέθηκε ἡ Παννουχίς, δὲν εἶνε ἀρκετὰ πλούσιος· καὶ ἕκκα πολὺ καλὰ νὰ τοὺς ἀπογοητεύσω, διότι ἰδοὺ, ὅτι ὁ Δίφιλος, ὁ πλούσιος τραπεζίτης μοὶ ἔδειξε νὰ ἐννοήσω, ὅτι μὲ λατρεύει. Ἄλλὰ πολὺ ἐπροχώρησα. Καὶ σὺ, μικρὰ μου Δάμαρις, δὲν ἔχεις ἐπίσης κάποιον κρυφὸ μυστικό;

Ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς Δαμαρίδος διήλθεν ἐρυθρὰ μὰ, ὡς ἐπὶ τοῦ διαυγοῦς ὕδατος ἡ φευγαλέα σκιά νέφους πορφυροβέντου ὑπὸ τοῦ λυκόφωτος.

— Ἐγὼ, ἀπάντησε μὲ τὴν θλιβερὰν φωνὴν τῆς, γνωρίζεις καλὰ, ὅτι δὲν εἶμαι ἀνεξάρτητος. Ὄταν ὁ κηδεμὼν μου Τρυραίνης ἐκλέξῃ σύζυγον δι' ἐμέ, ἀν αὐτὸς ἔχη καλὴν τὴν καρδίαν, ἀν δίδῃ κάποιαν προσοχὴν εἰς τὰς πτωχὰς ἰδέαις τῆς μικρᾶς Δαμαρίδος, ἀν δὲν θὰ γελᾷ, ὅταν οἱ ὀφθαλμοὶ μου εἶνε δακρυομένοιοι, ἀν δὲν θὰ μὲ σκόπτῃ, δὲν θὰ μὲ κτυπᾷ, ὃ εὐτυχὴς ἐγώ. Ἄλλως δυστυχὴς θὰ εἶνε ὁ βίος, τὸν ὁποῖον μοὶ πρόωρισαν αἱ ἀδυσώπητοι μοῖραι. Πόσον εἶσαι σὺ εὐτυχής; Ὀλίγιστοι εἶνε εἰς τὰς Ἀθῆνας κόραι ζῶσαι ἐλεύθεροι καὶ εὐδαίμονες ὡς σὺ.

Ἐφθκνον εἰς τὴν Ἄγορὰν. Τόση ἦγον ἡ θερμότης ἐκείνην τὴν ὥραν, ὥστε θὰ ἐκρίνοντο οἱ δάκτυλοι, ἐγγιζόντες τοὺς φλεγομένους ἐκ τοῦ ἡλίου τοίχους.

Οἱ ἄνθρωποι εἶχον καταφύγει ὑπὸ τὰς στοάς, σταγόνες δὲ φωτὸς διαπερῶσαι τὰ φυλλώματα τῶν πλατάνων, τῶν λευκῶν καὶ ἰτεῶν ἐπιπτον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὡς μεγάλοι ἀστέρες, τρέμοντες.

Ἡ Παννουχίς διασκεδάζουσα ἐκ τῆς ἐν τῇ πλατείᾳ κινήσεως δὲν ἦκουε πλέον τὴν συντροφὸν τῆς.

— Ἡ ἰδέα αὕτη τοῦ μέλλοντος συζύγου, ἐξηκολούθει ἡ Δάμαρις, θὰ καταθλιψῇ ὅλην μου τὴν νεότητα. Τὸ φόβουμι ἐκ τῶν προτέρων καὶ τοιοῦτος εἶνε ὁ τρόμος μου, ὥστε εὐχομαι ἐνίοτε νὰ μείνω ἀνύπανδρος, ὡς αἱ Ἐπιχίδες τῆς Ρώμης παρθένοι. Ἀς ἱκανοποιηθῇ ἡ Ἀθηναῖα! Οὐδέεις, τουλάχιστον ἐν γνώσει μου ἔδωτε προσοχὴν εἰς ἐμέ.

— Ὁ Τρυραίνης ἔχει ἀνάγκη ἀργυρίου. Δὲν

θὰ ἐκλέξῃ διὰ τὴν προστατευομένην του ἀσημόν τινα πτωχόν.

— ὦ! ἐγὼ θὰ ἤμην εὐχαισθημένη, ἀν ὁ σύζυγός μου δὲν εἶνε ἀκατάδεκτος, βορχύλογος καὶ ὑπερόπτης, ἀλλὰ νὰ συνδιαλέγεται μαζί μου περὶ πολλῶν πραγμάτων, τὰ ὅποια συχνά ἐγὼ ὄνειροπολῶ, φαίνονται ὅμως ἀκατάληπτα εἰς τὰς γυναίκας, ὅπως ἡ εἴσοδος τῶν ἱερῶν ἐκεῖνων τόπων¹, ὅπου ἐγκλείουσι τοὺς θησαυροὺς τῶν θεῶν καὶ εἶνε πράγματι ἱεροὶ θησαυροί, οἱ τῆς σκέψεως, τοὺς ὁποίους ἀποκρύπτουν ἀπὸ τῶν βλεμμάτων μας.

— Πόσον περὰδαξος μοὺ φαίνεσαι, μικρὰ μου Δάμαρις.

— Θέλω νὰ μοὺ ἐξηγήσουν, δικτὶ θεαί τινες, ἡ Ἀρτεμις ἐπὶ παραδείγματι, μ' ἐμπνέουν ταυτοχρόνως τρέμον καὶ ἀγάπην. Θέλω, ἀν εἰς καλλιτέχνης ὡς...

Ἄλλ' ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνόματος διεκόπη διὰ δευτέραν φορὰν διήλθεν ἀπὸ τὰς παρειάς τῆς ἐρυθρὰν κίβινδιον καὶ ἐξηκολούθησεν:

—...Ὁπως ἐκεῖνοι οἱ διακοσμῆσαντες διὰ ζωγραφιδῶν, κάτω ἐκεῖ, τοὺς τοίχους τῆς Ποικίλης Στοᾶς, ἢ μᾶλλον ἐκεῖνος, ὅστις ἐγλύψε τὰς ζωφόρους τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡραίου, θέλω νὰ μὲ κάμῃ νὰ ἐννοήσω...

Ἄλλ' ἄπασα ἡ προσοχὴ τῆς Παννουχίδος εἶχε προσηλωθῇ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Ἄγορᾷ μικροκαταστημάτων. Δεικνύουσα δὲ τότε ἐν πτηνοπωλεῖον, ἐνθα ἐπώλων καὶ ταύς:

— Πρακτῆρησε, Δάμαρις, εἶπε, τὸ λαμπρὸν αὐτὸ ζῶον· δικτὶ νὰ μὴ ἡδυνάμεθα νὰ μεταβλώμεν εἰς πολυτίμους λίθους, τοὺς σμαράγδους καὶ τὰ τοπάκια, διὰ τῶν ὁποίων εἰσι πεποικιλιμένα τὰ πτερὰ αὐτῶν;

Ἡ Δάμαρις ἀποθάρρυνθεῖσα ἔπκυσεν ὀμιλοῦσα, τότε δὲ ἡ Παννουχίς ἤρχισε νὰ πολυλογῇ, ὅτε μὲν ἐξετάζουσα τὴν ἐσθῆτά, ὅτε δὲ διηγουμένη ἀνέκδοτόν τι διερχομένη; τινὸς γυναικός.

Ὁὕτω φθάσασαι εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀγορᾶς, ἔμελλον νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὸ Στάδιον, ὅτε αἰφνης ἡ Παννουχίς παρετήρησεν ἐπιγραφὴν τινα ἐπὶ τινος τοίχου, ἣν δεῖξασα τῇ Δαμαρίδι ἀνέκραξε:

— Πρακτῆρησε!

— Τὸ εἶδα, Παννουχίς. Ἄς φύγωμεν! Μοὶ φαίνεται, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μας πρακτῆρησοῦσι. Ἡ Δάμαρις εἶχεν ἦδη φύγει μακρὰν, καθῶτι ἐπὶ τοῦ τοίχου ὑπῆρχον αἱ ἐξῆς τρεῖς λέξεις: «Ἡ Δάμαρις εἶνε ὠραία».

Καὶ πράγματι ἦτον ὠραία, ἰδίᾳ ὡς διετέλει κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τεταραχμένη. Οἱ δὲ διαβόηται ἐστρεφοντο, ἵνα θυματώσιν τὸ κυκινόμενον αὐτῆς βᾶδισμα, τὸ ροδινὸν ἀνάστημά τῆς, τὸ λευκὸν χρῶμα καὶ τὴν ἄκραν ἀντίθεσιν τῆς μελαίνης κόμης τῆς πρὸς τοὺς δικυγεῖς ὁ-

¹ Ἐννοεῖ τοὺς ὀπισθοδόμεους.

φθαλμούς τῆς, τοὺς ὑγροὺς καὶ ἡδέως ὑποκυκνόνους ὡς φύλλον ἐλαίας.

Πάντες θὰ ἐπανελάμβανον τὰς λέξεις τοῦ τοίχου «Ἡ Δάμαρις εἶνε ὠραία».

— Ποῖος ἀρὰ γε νὰ ἐγρύψε τοῦτο; Ἡρώτησεν ἡ Παννουχίς.

— Δὲν γνωρίζω τίποτε, ἐψιθύρισεν ἡ Δάμαρις στενοχωρηθεῖσα.

Ἄλλὰ καὶ τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὑπέβαλλεν ἐπίσης μετὰ τινος πικρίας, διότι ὁ σκοπὸς τοῦ γράψαντος τὴν τόσον κολακευτικὴν ταύτην φράσιν ὅσω καὶ τολμηρὰν, ὀλίγα δὲ μὲν βήματα μακρὰν τῆς οἰκίας τῆς Δαμαρίδος, ἐπεθεβαίουτο τοῦτο. Ἀναμφιβόλως ὁ ἄγνωστος οὗτος εἰδοποιεῖ τὴν νεανίδα οὕτω, ὅτι ἤθελεν ἀποκτήσει μνηστῆρα ἐντὸς ὀλίγου.

— Ποῖος λοιπὸν ὁ ἄγνωστος οὗτος; ἐπανελάβε σκληρῶς ἡ Παννουχίς. Παρετήρησα ἀπὸ τινος χρόνου, ὅτι ὁ Μαρσύας, ὁ ἱερεὺς τοῦ Βάκχου τακτικῶς προσέρχεται πρὸς τῷ Τρυραίνῃ.

Ἡ Δάμαρις ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀκολάστου τούτου καὶ σκληροῦ γερωντιδοῦ ἐφρίκασε, καθ' ὃ τρέφουσα μεγάλην ἀποστροφὴν πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Βάκχου.

— Σιώπα! ἐπεκαλέσθη! . . .

Δὲν θέλω νὰ σὲ λυπήσω. Εἶνε πλούσιος. Μ' ὄλα ταῦτα ὁ δράστης τῆς γαργῆς ταύτης πιθανὸν νὰ εἶνε καὶ ρωμαῖός τις ὑπάλληλος. Γνωρίζομεν ὅτι ὁ Τρυραίνης ἐπιζητεῖ εὐνείας καὶ κολακεύει τοὺς δεσπότας ἡμῶν.

Ἡ Δάμαρις ἐκ βάθους καρδίας τῆς ἐμίσει τοὺς κατακτητὰς, τοὺς θηριώδεις καὶ ἀγροίκους αὐτοὺς δεσπότας, τοὺς ἀμυροῦσαντας τὴν ἀρχαίαν τῆς Ἑλλάδος εὐκλειαν. Ἡ δὲ φρίκη τῆς ὠγκοῦτο τόσω μᾶλλον, καθῶτι αἱ ἰδέαι τῆς συνεσταυτίζοντο μετὰ τῶν τῆς Παννουχίδος. Καὶ ἀνήσυχος ἐπανελάβε:

— Σιώπα! . . .

— ὦ! προβλέπω, ὅτι αὐτὸ ὅπου θὰ εἶπω, θὰ κατευαῖσῃ τὴν ὀργήν σου. Θὰ ὀνομάσω ἐκείνον, ὅστις προτίθεται μετ' οὐ πολὺ νὰ σὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, Δάμαρις.

— Ὄχι! Μὴ τὸν ὀνομάσῃς, σὲ ἱκετεύω!

Ἄλλ' ἡ ταραχὴ τῆς φίλης τῆς ἠὺφρανε τὴν ζηλότυπον Παννουχίδα, ἥτις ἐξηκολούθησε:

— Εἶνε Ἀπολλωνίδης, ὁ Πάριος· εἶμαι βεβαία. Ἐ! . Ἡμποροῦσαι νὰ πέσης χειρότερη. Τόσην ἐπιτυχίαν εἶχον τὰ τελευταῖα του ἀγάλματα, ὥστε τὸ ὄνομά του μετὰ θυματώσεως φέρεται εἰς τὰ χεῖλη τῶν Ἀθηναίων. Μόνον...

— Παννουχίς, ἀν ἀκόμη ἐξακολουθήσῃς τὴν γαλήνην μου ν' ἀφαιρῆς, οὐδέποτε πλέον, πρόσεξέ το, οὐδέποτε θὰ σοὶ ὀμιλήσω...

Ἡ ὀργὴ τῆς ἦτο τόσον καταφανής, ὥστε ἡ Παννουχίς ἀμέσως ἐσιώπησεν. Ἄλλως τε οἱ πειρακτικοὶ λόγοι τῆς ἐζώθησαν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω τὴν βᾶσανον τῆς Δαμαρίδος. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ νεανὶς ἠσθάνετο τὴν καρδίαν τῆς νὰ

κτυπᾷ βιαίως ἐκ τῆς θλίψεως. Ὅλοι οἱ φόβοι, ὅλαι αἱ ἐλπίδες συνεταράσσοντο ἐν τῷ κρηνίῳ τῆς. Ρωμαῖος τις ὑπάλληλος, Μαρσύας καὶ Ἀπολλωνίδης. Εἰς τίνα ἀρὰ γε θὰ ἀνήκεν; Κάποια προκίσησις ὅμως βεβαία τῇ ἔλεγεν ὅτι ἐπὶ τοῦ τοίχου γραφὴ ἦτο τοῦ τελευταίου ἔργου. Ἄλλὰ τίς θὰ ἦτο καὶ τοῦ κηδεμόνος τῆς ἢ ἀπόφασις; Καὶ ἀν τὴν ἔδιδεν εἰς τὸν Ἀπολλωνίδην, πῶς ὁ γλύπτης οὗτος θὰ τὴν ἐξείτιμα, πῶς θὰ τὴν ἡγάπα; Θὰ τὴν περιπεοιῖτο, ὡς τι ὠραῖον ἀντικείμενον, ὡς ἀπλοῦν τι ἀγάλισμα τοῦ οἴκου του μόνον; Ἄρα γε θὰ εἰτέδυεν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς, θὰ ἐνόει ὅτι ἦτο ἱκανὴ νὰ ἀντιλαμβάνεται καὶ σκέπτεται;

Καὶ ἡ ἀγωνία τῆς ὑπῆρξε τοσαύτη, ὥστε δὲν ἐκρατήθη νὰ φωνάξῃ:

— ὦ! Παννουχίς, πῶς ἤθελα νὰ ἤξευρα! . . .

— Νὰ μάθῃς τὸ μέλλον, εἶνε δύσκολον. Ἐν τούτοις ὑπάρχει μέσον τι.

— Ποῖον; Λέγε μοι Παννουχίς!

— Γνωρίζω τινὰ μάγισσαν, πρὸς ἣν αἱ Εὐμενίδες ἀποκαλύπτουσι τὰ μυστικά των. Εἶνε ἐκ Μακεδονίας καὶ κατοικεῖ ἐν τῷ Κεραμεικῷ, οὐχὶ μακρὰν τοῦ Διπύλου.

— Ἄς ὑπάγωμεν λοιπὸν!

— Ἄλλὰ πρέπει, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν εὐμένειάν τῆς, νὰ τῇ προσφέρωμεν μίαν δραχμὴν καὶ ἓνα ἄρτον.

— Δὲν εἶνε τοῦτο δύσκολον.

— Ἐπὶ πλέον ἀπαιτεῖ νὰ τῇ εὐρομεν ἄλλας, ἑπτὰ ὀβολούς, θεῖον καὶ δῆδν.

— Καὶ τοῦτο εὐκόλον.

— Ἐχομεν καὶ ἄλλα. Εἶνε ἀνάγκη νὰ τῇ προμηθεύσωμεν πρᾶγμα τι ἀνήκον εἰς τὸ πρόσωπον, ὑπὲρ οὗ τὸ κίνημά σου γίνεται.

Τὸ τελευταῖον αἶτημα ἐφάνη πρὸς στιγμὴν τῇ Δαμαρίδι δύσκολον. Διότι πρῶτον ὅλον δὲν ἦτο ἀσφαλές· περὶ τοῦ γράψαντος τὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου φράσιν. Ἀληθές, ὅτι αὕτη ἔκλινε μόνον πρὸς τὸν Ἀπολλωνίδην, ἀλλὰ δὲν εἶχε τι ἀνήκον τῷ γλύπτῃ. Αἰφνης ἰδέα τις τῇ ἐπῆλθε καὶ ἡ περιέργειά τῆς ἀπεδίωξε τὴν φρόνησιν.

— Παννουχίς, ἀνεφώνησε, πηγαίνομεν παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἡραίου. Ἐκεῖ ὑπάρχει ἀγαλλματωπῶλης, ὅστις ἔχει μικροὺς μαρμαρίνους θεοὺς τοῦ Ἀπολλωνίδου. Ἄν ἀγοράσωμεν πλίνθινον ἀγαλλματιδίον ἢ μάγος θὰ εὐχαριστηθῇ.

— ὦ! Δάμαρις, ἡ εὐφυΐα τοῦ πνεύματός σου δεικνύει ὅτι εἶσαι ἀληθῶς γέννημα Ἀχαιῶν.

Ἡγόρασεν λοιπὸν μικρὰν λεπτότατα εἰργασμένην Ἀρτέμιδα, ὀπλισμένην διὰ τοῦ τόξου τῆς, ἣν ἠκολούθει λεπτόπους ἐλαφρὸς. Εἶτα διηθύνθησεν πρὸς τὸ Δίπυλον.

Ἐκεῖ δ' ἐν μέσω τῶν ἐργαστηρίων τῶν χαλκούργων καὶ σιδηρουργῶν, ἡ μάγος ἔξῃ ἐν ρυπαρῇ τρώγλῃ. Ἦτο τι ἰσχνὸν γραῖδιον μὲ ὀρθαλμοὺς ἀγρίους, ἀποτρόπκιον, ὡς αἱ Ἑρινύες. Ἡ Δάμαρις μὲν εἰσῆλθεν ἐν τῷ δυσώδει

αὐτῶ ἀσύλω, ἐκ τῆς ἀηθίας καὶ τοῦ τρόμου ἐφοικίασεν. Ἦτον ἀδύνατον ὅμως νὰ ὀπισθοχωρήσῃ. Ἦ γραῖα προσηλώσασα τοὺς ἀγριωκοὺς ὀφθαλμούς της ἐπ' αὐτῆς, εἶπε:

— Γνωρίζω, δικτὶ ἔρχεσαι.

Ἔλαβε τὴν ὄρχυμὴν καὶ τὸν ἄρτον, εἶτα τὸ ἄλλος καὶ τοὺς ἑπτὰ ὀδολοῦς, τὸ θεῖον καὶ τὴν δᾶδα.

Ἔχυσεν ἐντὸς κυπέλλου οἶνον μαῦρον, ὃν κατέπιε διὰ μιᾶς.

Ἐπειτα ἐπὶ τῆ ἐρωτῆσει της, μήπως ἔφερον καὶ ἄλλο τι ἀντικείμενον, ἡ Δάμκρσις διὰ τρεμύσης χειρὸς, τῆ ἔδωκε τὸ ἀγαλμάτιον. Ἦ γραῖα τὸ παρετήρησεν ἐπ' ὀλίγον προσεκτικῆ, ἐμειδίασεν ἀνησύχως καὶ ἐμορμύρησεν:

— Εἶνε ἡ θεὰ τῆς νυκτὸς καὶ ἡ νύξ γέμεται παγίδων!

— Καὶ πῶς ὀνομάζεται ὁ ἀγαλματσοποιός;

— Ἀπολλωνίδης ἐκ τῆς Πάρου.

— Τὸν γνωρίζω. Σὺ δέ, πῶς ὀνομάζεσαι;

— Δάμκρσις.

— Ἀρκεῖ. Χρημλώσατε τὸν πέπλον σας καὶ μείνατε σιωπηλῆ.

Ἦ γραῖα ἐκρέμασε τὸ ἀγαλμάτιον εἰς ἕνα πάσσαλον, ἐκαύσεν ὀλίγον θεῖον κάτωθι καὶ χύσασα ἄλλος ἐπὶ τῆς ἀνθρακιᾶς, ἐπρόφερε τὰ ὀνόματα τῆς Δαμάκρσιδος καὶ τοῦ Ἀπολλωνίδα. Ἐπειτα σύρουσα βέμβικα μετὰ τῶν στριβιλισμῶν του συνέμιξε μαγικὴν τινὰ συνταγὴν ἐκ βαρβάρων μυστηριωδῶν λέξεων.

Τέλος ὠμίλησεν οὕτω:

— Δάμκρσις, γλύπτῃς εἶνε ἐκεῖνος, ὃν ἀγαπᾷς. Φοβοῦμαι δι' αὐτὸν καὶ δι' ἐσέ. Δύο ὄντα ὑπάρχουν ἐν σοί, δύο ὄντα καὶ δύο καλλοναί. Ἐξ αὐτῶν ὀρεῖται ἡ μὲν ν' ἀπωλεσθῆ ἐκ τῆς δέ. Αἱ θεότητες τὰς ὁποίας πλάττει ὁ Ἀπολλωνίδα, ἐχθροὶ σου εἶνε, ὦ Δάμκρσις! Φοβοῦμαι, φοβοῦμαι δι' ἐσέ!

Ἔρ. Γκερλὲν

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΒΑΤΟΥΜ ΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ

(Συνέχ. καὶ τέλος ἴδε προηγ. φύλλον)

Τὸ ἑσπέρας κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν μετέβην εἰς τὸ καφεναῖον Τερφί, τὸ καλεῖτερον σχετικῶς τῆς πόλεως, ὅπου ὡς προείπον, συχναίεται ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων καὶ τὴν καλεῖτερον τάξιν καὶ ὅπου συνήνησεν τὸν κ. Ἰεροκλῆν μετ' ἄλλων καθηγητῶν καὶ μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ εἶπομεν πολλὰ καὶ διαφορὰ, μετέβημεν εἶτα μετὰ τὸ δειπνῶν εἰς τὸν

Σύλλογον τοῦ «Προμηθεῶς», ἐγκατεστημένον ὄντα ὁμολογουμένως ἐντὸς ὠραίου κινουρούου οἰκοδομήματος, ἐπὶ τούτῳ διὰ Σύλλογον ἀνεγερθέντα μὲ ὠραίαν σχετικῶς εἴσοδον, αἰθούσας διαλέξεων καὶ παραστάσεων, σφαιριστηρίου καὶ ἀναγνωστηρίου καὶ ἄλλων ἀπαιτουμένων πρὸς τὸν σκοπὸν διαμερισμάτων. Ἐνταῦθα ἐγνώρισα διάφορα μέλη τοῦ Συμβουλίου καὶ πολλὰ τῶν τακτικῶν μελῶν.

Ὁμολογουμένως δὲ ἐπεκράτει τάξις καὶ διάταξις σχετικὴ εἰς ὅλα, ζῆλος δὲ καὶ διάθεσις ἐπαρκῆς πρὸς ἐργασίαν καὶ πρόοδον καὶ ἀφοῦ παρεμείναμεν μέχρι τέλους τῆς διαλογικῆς ὁμιλίης, καθ' ἣν ὑπῆρχε θέμα περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου, ἀπήλθουμεν εἶτα μετὰ τοῦ κ. Ἰεροκλέους οἴκηδε, συνοδεύσαντός με μέχρι τοῦ ξενοδοχείου μου, καθόσον ἕνεκα τοῦ ἐπικρατοῦντος σκότους ἐν ταῖς ὁδοῖς, μὴ ὑπάρχοντος σχετικῶς ἐπαρκοῦς φωτισμοῦ καὶ ἕνεκα τῶν στενῶν ὁδῶν ἐν τοιαύταις παλαιαῖς πόλεσιν, ὡς καὶ τῆς ἀρκετῆς ἀποστάσεως, τῆς πόλεως οὕσης ἀρκετὰ ἔκτενοῦς, θὰ εὕρισκόμεν εἰς δύσκολον θέσιν νὰ φθάσω ἀκόπως μόνος μέχρι τοῦ ξενοδοχείου μου.

Τὴν ἐπαύριον μετέβην εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Ἰορδάνου Τσουλιᾶδου, ἐμπόρου, ὃν εὔρον εἰς τὰ γραφεῖα αὐτοῦ, κείμενα παρὰ τῆ κεντρικῆ ἀγορᾶ καὶ νῦχαιστηθῆμεν ἀμφοτέρω ἐπὶ τῆ γνωριμίᾳ μας, τῆ συστάσει τοῦ κοινῶ ἡμῶν φίλου ἐξ Ὀδησσοῦ κ. Γ. Πκυλίδου γενομένη.

— Ἀλλὰ, κύριε Πρίντεζη, μοὶ λέγει, λυποῦμαι, ὅτι δὲν ἤλθκατε νὰ σὰς γνωρίσωμεν πρότερον, ἀφοῦ εἴσθε ἐδῶ πρὸ τριῶν ἡμερῶν.

— Εἶχον τόσους νὰ ἐπισκερθῶ, τῷ ἀπαντῶ καὶ τόσους νὰ ἴδω, ὥστε δὲν ἠδυνήθην κ. Τσουλιᾶδην ὄντως δὲ καθ' ἑκάστην ἐσκεπτόμην νὰ ἔλθω καὶ πάντοτε ἐτύχην ἐμπόδιον ἐκ συμπώσεως ἀναβολῆς.

— Ναὶ, ἀλλὰ δὲν μοὶ μένει τώρα καιρὸς νὰ σὰς περιποιηθῶ ἐπαρκῶς, ἀφοῦ, ὡς εἶπατε, ἀναχωρεῖτε αὐριον· ἔπειτα ἔχετε καὶ σύστασιν ἀπὸ κάλλιστον φίλον μας.

— Δὲν πειράζει τοῦτο, ἄλλοτε, νὰ εὐχώμεθα μόνον νὰ ζήσωμεν καὶ νὰ ἐπικνέθω.

— Καλῶς καὶ τότε, ἀλλὰ ἐγὼ ἔπιθεθίμου καὶ τώρα. Τέλος, ἀφοῦ ἤλθον οὕτω τὰ πράγματα, τοῦλάχιστον νὰ συμφάγωμεν τὸ μεσημέρι διὰ νὰ γνωρισθῶμεν καλεῖτερον.

— Εὐχαριστῶ, ἀλλὰ περιττὸν τοῦτο, δικτὶ νὰ κοπιᾶσθε ἐπὶ ματαίῳ.

— Ποσῶς, ἔχω μεγάλην εὐχαρίστησιν. Τέλος ἐδέχθην καὶ τὴν μεσημβρίαν συναντηθέντες, ὡς εἶχουμεν εἶπει, εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Καλλιφατῆδου, μετέβημεν εἰς τὴν ὠραίαν ἐξαχικοῦ ρυθμοῦ ιδιοκτητον οἰκίαν του, ὅπου μὰς ἀνέμενον ἡ καλλίστη καὶ περιποιητικωτάτη μήτηρ του καὶ οἱ δύο εὐγενέστατοι ἀδελφοὶ του.

Εἰς τὸ γεῦμα τοῦτο ἦτο προσκεκλημένος καὶ ὁ

κ. Ἀχ. Τριανταφυλλίδης, πρῶτος ἀτμοπλοικῆς Ἐταιρείας καὶ Ἀσφαλείας, συγγενῆς τοῦ κ. Τσουλιᾶδου, κάλλιστος εὐγενῆς φίλος καὶ εὐρυμαθῆς, μεθ' οὗ, ὡς εἶκός, συνεστήθημεν ἀμέτως παρὰ τῶν φιλοξενητῶν με.

Τὸ γεῦμα συνοδευόμενον, ὡς συνήθως, ὑπὸ τῶν ἀπαρκετῶν ποικίλων ὀρεκτικῶν, οἶνων καὶ κερπῶν, ὑπῆρξεν εὐχάριστον καὶ θυμῆρες ἀδιάπτωτον χαρὰς καὶ εὐθυμίης, ἐν τῷ μέσῳ ποικίλων ἐρωτήσεων καὶ συζητήσεων ἀμφοτέρωθεν, καταλήξαντες, πίνοντες εἶτα τὸν καφέ, εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἐπηκολούθησε μακρὰ ἐνδιαφέρουσα συζήτησις περὶ ἀθνασίης τοῦ ἀνθρώπου, μεθ' ὃ διχογνωμήσαντες ἐπὶ τοῦ θέματος, ἀνεβλήμεν τὴν ἐξακολούθησιν δι' ἄλλοτε ἀποχωρητήτας δὲ τότε τὴν εὐγενῆ οἰκουράν, ἀπήλθουμεν μετὰ τῶν φιλοτίμων υἱῶν καὶ τοῦ κ. Τριανταφυλλίδου εἰς τὰς ἐργασίας μας.

Ἐλησμόνησα νὰ προσθέσω, ὅτι ὁ κ. Τριανταφυλλίδης εἶνε καὶ ἀριστος κυνηγός, περιπατητικὸς, ὁμιλήσαντες ἀρκετὰ καὶ περὶ τῶν ἐξοχῶν καὶ Ἐλλην. χωρίων καὶ κωμοπόλεων τῆς Τραπεζοῦντος, ὑποβλῶν αὐτῷ καὶ διαφόρους σχετικῆς ἐρωτήσεως.

— Καὶ τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τοῦ τόπου σας, χωρὶς καὶ κωμοπόλεις ἔχει; κ. Τριανταφυλλίδη, σεὶ θὰ γνωρίζετε βεβαίως.

— Τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τῆς Τραπεζοῦντος κ. Πρίντεζη, μοὶ ἀπαντᾷ προθύμως, ποικίλεται ἀπὸ πολλὰ καὶ πολὺ ὠραία καὶ περιέργα Χριστιανικὰ χωρία, εἰς τὰ ὁποία μεταβῆνομεν μετὰ ζῶα ἐπὶ τὸ ρωμικωτέρω.

— Ποῖα εἶνε τὰ σημαντικώτερα καὶ πόσον ἀπέχουν ἐντεύθεν;

— Εἶνε ἡ Κρόμη, τὰ Ἴμερα, τὸ Περτὶ καὶ ἄλλα. Εἶνε οἱ Σταυροὶ, κωμὸπολις, ἡ Ἀργυρούπολις, ἐπίσης μετὰ λαμπρὸν σχολεῖον, ἡ ὁποία ἀπέχει εἰκοσιδύο ὥρας ἐντεύθεν.

— Μόνον αὐτὰ εἶνε;

— Πῶς; ἔχουμεν τὰ χωρία τῆς Ματσούκας, ἀπεχούσης ἐκ Τραπεζοῦντος 15—40 ὥρας, μετὰ ζῶα, ἐννοεῖται, διεσπαρμένα ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆδε κακείσε καὶ εὕρισκόμενα εἰς ὕψος 1,000—2,800 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Εἶνε δὲ τὰ χωρία ταῦτα Λιβερά, Ἄγουτα, Χαροκόπι, Καπὴ Κιοῦ, Λαρχακί, Δανίκα, Χατζήκιοῦ, Σπήλα, Δισέρ, Θέρτα καὶ Γαλιάντα, τὰ ὁποία ἔχουν καὶ τὰς ἐξοχὰς των καὶ τὰ παραχώρια των λεγόμενα, εἰς ὕψος καὶ ταῦτα 1500—2500 μ.

— Οἱ κάτοικοι αὐτῶν εἰς τί ἰδίως ἐνασχολοῦνται;

— Οἱ κάτοικοι ἐνασχολοῦνται ἰδίως εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, εἰσι δὲ τὸ πλεῖστον Ἕλληνας, κατὰ τὰ τρία τέτρατα, κοινῶς Λαζοὶ λεγόμενοι. Ἦ δὲ φυσικὴ καλλονὴ τοῦ τόπου τούτου εἶνε κ. Πρίντεζη, ἕκτατος· τὴν παραβλάσκον, ὅσοι ἐπεσεκέρθησαν τὰ μέρη ταῦτα μετὰ τὴν Ἐλ-

βετίαν, μετὰ τὴν διαφορὰν μόνον, ὅτι ἡ ἐδῶ φύσις εἶνε ἀγριωτέρη καὶ φυσικωτέρη, ἐνῷ ἡ ἐκεῖ εἶνε ἡμερωτέρη καὶ τεχνικωτέρη.

— Ἦ δ' ἐργατικὴ τάξις;

— Καταγίνονται, ὡς σὰς εἶπον, εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, μετὰ μέρος ὅμως αὐτῶν μεταβῆνοσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς Ρωστίαν ἰδίως, ὅπου εὐδοκίμου εἰς τὸ ἐμπόριον. Αἱ δὲ γυναῖκες ἐπιδίδονται εἰς τὰ οἰκιακά, εἰς τὰ ὀλίγα κτήματά των καὶ εἰς χειμερινὰς ἀσχολίας, οἷον κατασκευὴν τυροῦ, βουτύρου κτλ.

— Περὶ ἐθίμων δὲ τί γνωρίζετε, κ. Τριανταφυλλίδη, διότι ἤκουσα, ὅτι διατηροῦν ἐτι πολλὰ ἀρχαῖα ἐθίμα.

— Ναι, εἶνε περίεργα καὶ χαρακτηριστικὰ, ἡ δὲ διάλεκτος αὐτῶν πλησιάζει πρὸς τὴν ἀρχαίαν. Τὰ ἐθίμα τοῦ γάμου λ. χ. εἶνε ἰδιάζοντα καὶ ἐνδιαφέροντα. Οἱ ἄνδρες εἰς τὰ μέρη ταῦτα νομφεύονται εἰς ἡλικίαν 11—14 ἐτῶν, λαμβάνοντες ὡς συζύγους κόρας 20—25 ἐτῶν.

— Τί λέγετε, καὶ δικτὶ;

— Μάλιστα, διότι ἡ σύζυγος πρέπει νὰ ἔχη ὄριμον νοῦν καὶ κρίσιν τῆς θέσεως της. Οἱ κάτοικοι ὄλων αὐτῶν τῶν μερῶν ὑπολογίζονται εἰς 40—50 χιλ.

Οἱ ἄνδρες ἐκεῖ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἶνε σοφροὶ καὶ αὐστηροὶ μέχρις ἀγριότητος, μισοῦξενοι, πονηροὶ καὶ τυλμηροὶ. Αἱ δὲ γυναῖκες των εἶνε ὠραϊότατοι, ἐκτάκτου, ἂν θέλετε, καλλονῆς, μετὰ ἀνάστημα μᾶλλον βραχύ, εἰσι δὲ ἐργατικαὶ καὶ ψυχρότατοι πρὸς τοὺς ξένους, ἀρνούμενοι καὶ ὕδωρ ἀκόμη νὰ προσφέρωσιν αὐτοῖς. Ἐν τούτοις εἶνε ἐρωτικαὶ καὶ ἀγαπᾶσι τοὺς συγχωρίους των μόνον.

— Ἦκουσα, ὅτι εὕρισκονται ἐνταῦθα διάφορα ἱστορικὰ παλαιὰ μοναστήρια.

— Μάλιστα, καὶ ἤλθε καὶ τὰ ἐπεσεκέρθη ὁ κ. Παπαμιχαλόπουλος, ὅστις καὶ τὰ περιέγραψεν. Εἰς τὴν Ματσούκην εὕρισκονται τὰ περισσότερα Μοναστήρια τοῦ Πόντου, ἦτοι ἡ Μονὴ τοῦ Σουμελά τῆς Παναγίας, ἡ Μονὴ τῆς Βαζελῶνος καὶ ἡ Μονὴ Ἀγίου (Περστερέντι). Ἐκαστον δὲ Μοναστήριον περικυκλοῦται ἀπὸ τεράστια δάση, ἀνήκοντα αὐτοῖς. Τὰ μοναστήρια δὲ ταῦτα ὠφέλησαν πολὺ τὸν Ἕλλητισμόν της Ματσούκας, καθόσον τοῖς παρέχεται μεγάλη πνευματικὴ τροφή· ἡ δὲ ἀμμοὶα καὶ ἑλληνοπρεπὴς διατήρησις των εἰς ταῦτα ὀφείλεται.

— Ἐκτὸς τῶν μερῶν τούτων ἔχουμεν, ὡς θὰ ἠκούσκατε, καὶ πλησιεστέρας ἐξοχὰς, ὡς τὸ Σουρούε Σοῦ, προσέθεσε, παρατηρητῆς ὁ κ. Τσουλιᾶδης, ὅπου οἱ πλουσιώτεροι ἔχουν ἀνεγείρει ὠραῖα οἰκοδομὰς, παραθερίζοντες ἐκεῖ.

Τὴν ἐπαύριον ἐπεσεκέρθη ἐπίσης ἐν ταῖς γραφαῖς αὐτοῦ τὸν κ. Δ. Γαβριηλίδην, ἐμπορον, τῆ συστάσει τοῦ οἰκείου ὁμοῖως φίλου κ. Γ. Παυλίδου, καλλίστου νέου καὶ φιλοτιμωτά-

του, ὄπαδου τοῦ κερδίου Ἐρμού, καθόσον καὶ ἐργατικώτατος μοὶ ἐφάνη καὶ συντηρητικώτατος. Ἀνταλλάξαντες δὲ ὀλίγας ὀμιλίαις περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς μεταβάσεώς μου εἰς Τραπεζοῦντα, ἐπεθύμησε καὶ οὗτος νὰ διατελῆ συνδρομητὴς τῆς «Φύσεως» μεθ' ἡ ἀποχαιρετήσας μετέβην νὰ ἴδω ἔτι ὀλίγους τῶν συνδρομητῶν καὶ φίλων καὶ εἶτα νὰ ἐτοιμασθῶ πρὸς ἀναχώρησιν. Οὕτω εἶδον καὶ τοὺς κυρίους Μ. Γ. Τσαλιγόπουλον, ἀριστον νέον, ὑπάλληλον τῆς Ὀθωμ. Τραπεζῆς, ὃν εἶχον γνωρίσει εἰς τὴν λέσχην τοῦ «Προμηθέως», τοὺς ἀδελφούς Βαφιαδῆ, διατηροῦντας μετὰ τοῦ ἀξιότιμου πατρὸς των ἀρίστην κατὰστημα οἰνοπνευματῶν καὶ διαφόρων ἐδωδῶν, τοὺς κ. Φιλίππιδην μετὰ τῆς εὐπαιδευτοῦ ἀδελφῆς του, διευθυντὴν τῆς Δράσεως, τὸν κ. Σ. Μελιτόπουλον καὶ ἄλλους καὶ μετὰ μεσημβρίας περὶ τὴν 4 ὥραν συμπαραλαβὼν τὰς ἀποσκευάς μου, κατήλθον εἰς τὴν παραλίαν καὶ διαπεραχωθεὶς διὰ τῆς λέμβου εἰς τὸ ὠραῖον καὶ μέγα ἀτμόπλοιο τῆς Ἐταιρείας Πακέ, ἀπῆραμεν τὸ ἐσπέρας διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, μετὰ προσέγγισιν εἰς Κερκασοῦντα, Σαμψοῦντα, Ὀρδοῦ κτλ.

ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜ. ΔΣΚΗΣΕΩΝ

Του τεύχους

19. Νέρων—Νέδων.—20 Σ, ΚιΣ, ΦασιΣ, ΚωκυτοΣ, ΣοροΣ, ΣοΣ, Σ.—21. Ὁ σίαλας—ὡς ὕλας.—22. Ἐν τῷ εὐ τὸ πολὺ.—23. Περιουσία κατεβροχθίσθη.—24. ΔακηΔ, ΑλθαίΔ, ΝέσωΡ, ΑθῆναιΙ, ΟζηροΣ, Σκύλλα.

Λύται. Χαρίδημος Σταυρίδης ἐξ Ὀδησοῦ 5 Ἀθηνᾶ Ν Ζαθερινουῦ ἐκ Ζακύνθου 2, Ἐλπίς Κλωστιδῆ ἐκ Βόλου 2, Μάυρος Κύκνος ἐξ Ἀθηνῶν 6, Ἀθανασία Γρόλλου ἐκ Ρόδου 1, Μιχαὴλ Σδέτσος ἐξ Ἀγουλινίτσας 3, Π. Πρωτέρης ἐξ Ἀθηνῶν 2, Ἀσπασία Νέγρη ἐκ Σύρου 4, Ἐρρίκος Νίτσορ ἐκ Βόλου 1, Ἀγλαΐα Κοκκίνου ἐκ Πειραιῶς 4 καὶ Ἀνθὴ Φιλωνος ἐκ Πατρῶν 5.

ΑΔΑΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ"

Ν. Φ. Ἀ ρ γ ο σ τ ὀ λ ι ο ν. Δελτάριον ἐλήφθη. Ἀπηντήσαμεν. Ἀναμένομεν νεώτερον. — Κ. Κ. Ἀ σ τ α κ ὀ ν. Ἐπιστολὴ καὶ συνδρομὴ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν. — Ν. Μ. Β ὤ λ ο ν. Φιλίππον καθῆκον ἐξετελέσαμεν. Ζητούμενον φυλλάδιον σῆς ἀπεστάλη. — Α. Σ. Χ Λ α μ ι α ν. Δελτάριον καὶ ἐπιταγὴ ἐλήφθη Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν — Π. Β. Π ὀ ρ γ ο ν. Βραχεῖα σὰς μετ' ἐπιταγῆς ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν. — Μ. Χ. Τ ὀ ν ι δ α. Δελτάριον ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς πληροφορίες. Ἀναμένομεν νεώτερον σὰς — Δ. Τ. Β ἄ ρ α ν. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Εὐχαρίστως δεχόμεθα πρότασίν σὰς. Γράφομεν. — Ε. Σ. Μ ο ν ῆ ν Γ α λ α τ ἄ κ η. Βραχεῖα σὰς ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν συντόμως. — Θ. Π. Ὑ ὀ ρ α ν. Βραχεῖα καὶ ἐπιταγὴ ἐλήφθησαν. Γράφομεν. — Α. Δ. Δ ἄ ρ ι σ σ α ν. Συνδρο-

μὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπηντήσαμεν. — Α. Δ. Ν υ μ φ α ὐ ο ν. Ἀνεγνώσαμεν μετὰ προσοχῆς ἐπιστολήν σὰς. Ζητούμενα φυλλάδια σῆς στέλλονται. Γράφομεν ἐπίσης. — Ι. Σ. Β υ ρ η τ τ ὀ ν. Ἐπιστολὴ καὶ περιεχόμενα ἐλήφθησαν, ἔχει καλῶς. Γράφομεν καὶ ἀναμένομεν νεώτερον σὰς.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΩΡΟΣΚΟΠΙΑ

Εἰς τὴν ψυχολογίαν καὶ τὸν πνευματισμὸν ἀνάγεται ἡ ἀποκάλυψις τοῦ παρελθόντος, παρόντος καὶ μέλλοντος. ὡς καὶ πάσης αἰτίας καλοῦ ἢ κακοῦ.

Τὰ πάντα ἐξαρτῶνται καὶ ἐξελιθδονται ἐν τῷ γήινῳ κόσμῳ οὐκ ὀνειπωτικῶς ἢ τυχαίως, διότι τύχη καὶ σύμπτωσις εἰσὶν ἴσα τῷ μηδενὶ καὶ ἐκ τοῦ μηδενὸς μηδὲν προκύπτει, ἀλλ' ἐκ προδιαγεγραμμένου ὁμοῦ, ἢτοι ἐκ ἡθῶς, σεραῶς καὶ συνεπειᾶς πάσης κινήσεως. ἔχουσθς ὡς ἀφορμὴν μίαν αἰτίαν, ἢτις πάλιν αἰτία γεννᾶται ἐκ τοῦ λόγου, τοῦτου φυσικῶς ἔχοντος πνευματικὴν πηγὴν. Ἡ αἰτία λοιπὸν εἶναι ἀρχὴ τῆς ἐξελίξεως ἐκάστης πράξεως, ἢτις ἀναποδοράστος ἐξελιθδεται συνωδῶ τῇ φύσει τῆς αἰτίας.

Ἐπομένως διὰ τῆς ἐπιτεχοῦς διαγνώσεως ἐκάστης αἰτίας:

1ον Ἀποκαλύπτεται τὸ παρελθόν, παρὸν καὶ μέλλον μετὰ τῶν πιθανῶν φάσεων αὐτῶν. 2ον Ἐξηγοῦνται τὰ καθ' ἕπνον πολυποικίλα ὄνειρα.

3ον Θεραπεύονται νόσοι καὶ κακοδαιμονία ἀπροσπέλαστοι τῇ ἱατρικῇ.

4ον Διαγιγνώσκεται ἡ μέλλουσα ἐξελίξις τοῦ βίου ἐκάστου.

5ον Προλαμβάνονται τὰ ἐπελευθόμενα ἀτυχήματα, τὰ ἄπεικατα καὶ αἱ μαγγανείαι. 6ον Παρῆχονται ὀδηγίαι καὶ συμβουλαὶ ἐπὶ ἐκάστου ζητήματος.

Ἡ διάγνωσις γίνεται διὰ προσωπικῆς ἐξετάσεως, διὰ τῆς ἀποστολῆς τῆς φωτογραφίας καὶ γραπτικῆς ἐκθέσεως, ὅταν πρόκειται περὶ ἀποθέσεων καὶ ἄσθενῶν.

Οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσιν ἀπαντήσεις ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω θεμάτων, δύνανται συμμορφοῦμενοι πρὸς τοὺς ἀνωτέρω ὁρους νὰ ζητήσωσιν ὅ,τι τοῖς ἀρμόζει. Πᾶσα ἀποστολὴ φωτογραφίας δεόν νὰ συνοδεύηται ὑπὸ ἰδιοχείρου σημειώσεως τῆς ἡλικίας, ἐγγάμου ἢ οὐ καταστάσεως, ἐπαγγέλματος, ὑπογραφῆς καὶ τοῦ τόπου διαμονῆς τοῦ ἐνδιαφερομένου προσώπου. Πᾶσα δὲ ἀπάντησις δίδεται ἔγγραφως, σαφῆς καὶ ἀκριβῆς τῷ αἰτοῦντι, ὅστις προκαταβάλλει ἢ ἀποδέλλει τὰ ἀντίτιμα, ἢτοι δρ. 5 διὰ τὸ 1ον ζήτημα, δρ. 3 διὰ τὸ 2ον ζήτημα, δρ. 10 διὰ τὸ 3ον ζήτημα, δρ. 6 διὰ τὸ 4ον ζήτημα, δρ. 12 διὰ τὸ 5ον καὶ δρ. 10 διὰ τὸ 6ον.

Διεύθυνσις ὁδοῦ Σωκράτους 2.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ θερμῶς οἱ κατὰ τόπους ἀνταποκριταί μας, ὡς καὶ οἱ καθυστεροῦντες συνδρομὰς τῆς «Φύσεως» καὶ τοῦ «Πανοράματος» ὅπως εἰσροστοῦμενοι ἀποστείλωσιν ἡμῖν ταύτας πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ὀφειλῆς των καὶ διότι ἡ ἐκδοσις τόσον πολυδαπάνου ἔργου ἀπαιτεῖ τακτικὴν καταβολὴν τῶν συνδρομῶν.